

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Кафедра міжнародного менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

ОРГАНІЗАЦІЯ ІМПОРТУ МАКАРОННИХ ВИРОБІВ З ІТАЛІЇ
(на матеріалах ТОВ «Епіцентр К», м. Київ)

Студента V курсу, 1 групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

Мельниченка
Олександра
Сергійовича

Науковий керівник
к.е.н., доцент

П'янкova Оксана
Василівна

Гарант освітньої
програми
к.е.н., доцент

П'янкova Оксана
Василівна

Київ – 2023

Державний торговельно-економічний університет
Факультет міжнародної торгівлі та права
Кафедра міжнародного менеджменту
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Затверджую

Зав. кафедри _____

«__» _____ 20__ р.

Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентці

Мельниченка Олександра Сергійовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи :

«Організація імпорту макаронних виробів з Італії» (на матеріалах ТОВ «Епіцентр К», м. Київ). Затверджена наказом ДТЕУ від «6» грудня 2023 р. № 3276

2. Строк задачі студентом закінченої роботи

16 січня 2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи: обґрунтування доцільності та розробка заходів для забезпечення ефективної організації імпорту макаронних виробів ТОВ «Епіцентр К».

Об'єктом роботи є процес організації імпорту операцій підприємства.

Предметом роботи є практичний інструментарій організації імпорту макаронних виробів.

4. Зміст випускного кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

1.1. Оцінка господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «Епіцентр К»

1.2. Аналіз імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К»

РОЗДІЛ 2. ОБґРУНТУВАННЯ ВИБОРУ КРАЇНИ-КОНТРАГЕНТА ДЛЯ

2. ОРГАНІЗАЦІЇ ІМПОРТУ МАКАРОННИХ ВИРОБІВ

2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку макаронних виробів

2.2. Дослідження ринку макаронних виробів України

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІМПОРТУ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» МАКАРОННИХ ВИРОБІВ З ІТАЛІЇ

3.1. Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів з Італії

3.2. Прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів

5. Календарний план виконання роботи:

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вибір і затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 15 листопада	15 листопада
2	Оформлення і затвердження завдання на роботу	До 1 грудня	1 грудня
3	Написання 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10 грудня	10 грудня
4	Написання 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20 грудня	20 грудня
5	Написання 3 розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 3 січня	3 січня
6	Подання завершеної випускної кваліфікаційної роботи на перевірку керівникові	До 10 січня	10 січня
7	Подання випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 16 січня	15 січня
8	Підготовка до захисту випускної кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії, отримання зовнішньої рецензії	до 1 лютого	1 лютого
9	Захист випускної кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії	15 лютого	15 лютого

6. Дата видачі завдання « _____ » 20__ р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота на тему «Організація імпорту макаронних виробів з Італії» виконана Мельниченком Олександром Сергійовичем за матеріалами ТОВ «Епіцентр К».

Актуальність теми визначається необхідністю розвитку імпортової діяльності суб'єктів ЗЕД, диверсифікації асортименту імпортованих товарів з огляду підвищення ефективності. Метою випускної кваліфікаційної роботи визначено обґрунтування доцільності та розробка заходів для забезпечення ефективної організації імпорту макаронних виробів ТОВ «Епіцентр К».

В процесі підготовки ВКР автором виконано наступні завдання: проведено оцінку фінансового стану суб'єкта ЗЕД; проаналізовано зовнішньоекономічну діяльність ТОВ «Епіцентр К»; досліджено стан та перспективи розвитку світового ринку макаронних виробів, ринку України; проаналізовано організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ

«Епіцентр К» макаронних виробів з Італії, деталізовано умови контракту, проведено прогнозу оцінку результативності імпорту.

Виконана Мельниченкою Олександром Сергійовичем ВКР за змістом та структурою відповідає вимогам випускової кафедри, рекомендована до захисту, запропоновані автором заходи можуть бути використані у практиці ТОВ «Епіцентр К».

За результатами підготовки випускна кваліфікаційна робота Мельниченко О.С. заслуговує на позитивну оцінку.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента

Мельниченко О.С.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 _____ р.

Анотація

«Організація імпорту макаронних виробів з Італії» (на матеріалах ТОВ «Епіцентр К», м. Київ). Випускна кваліфікаційна робота на здобуття наукового ступеня «бакалавр» за спеціальністю «Менеджмент» освітньою програмою «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Державний торговельно-економічний університет, 2023

Випускна кваліфікаційна робота присвячена дослідженню процесу організації імпорту макаронних виробів з Італії. У першому розділі роботи здійснено оцінку господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «Епіцентр К», а також проведено аналіз імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К».

Другий розділ присвячено визначенню основних тенденцій розвитку світового ринку макаронних виробів та дослідженню ринку макаронних виробів України.

У третьому розділі представлено організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів з Італії та прогнозу оцінку результативності імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів.

Ключові слова: імпорт, організація, ефективність

Annotation

"Organization of the import of pasta products from Italy" (based on the materials of "Epicentr K" LLC, Kyiv). Graduation qualification work for obtaining a scientific degree "Bachelor" in the specialty "Management", specialization "Management of foreign economic activity". State University of Trade and Economics, 2023

Final qualification work is devoted to the study of the process of organizing the import of pasta products from Italy. In the first section of the work, an assessment of the economic activity, financial condition and total income of "Epicenter K" LLC was carried out, as well as an analysis of the import activity of "Epicenter K" LLC was carried out.

The second chapter is devoted to the definition of the main trends in the development of the world market of pasta products and the study of the market of pasta products of Ukraine.

The third chapter presents the organizational support for the import of pasta products by "Epicenter K" LLC from Italy and a forecast assessment of the effectiveness of the import of pasta products by "Epicenter K" LLC.

Keywords: import, organization, efficiency

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»	6
1.1. Оцінка господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «Епіцентр К»	6
1.2. Аналіз імпоротної діяльності ТОВ «Епіцентр К»	13
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ КРАЇНИ-КОНТРАГЕНТА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМПОРТУ МАКАРОННИХ ВИРОБІВ	21
2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку макаронних виробів	21
2.2. Дослідження ринку макаронних виробів України	28
Висновки до розділу 2	34
РОЗДІЛ 3 РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІМПОРТУ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» МАКАРОННИХ ВИРОБІВ З ІТАЛІЇ	36
3.1. Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів з Італії	36
3.2. Прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів	41
Висновки до розділу 3	46
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

В умовах сьогодення особливого значення для ефективного розвитку вітчизняної економіки набуває закупівля за кордоном високоякісних товарів, придатних як для кінцевого споживання, так і для використання у подальшій діяльності. Важливу роль у забезпеченні високої ефективності імпортних операцій посідає організація цього процесу. Таким чином дослідження особливостей реалізації імпортних операцій окремих товарів є актуальним.

Окремі аспекти організації експортних операцій знайшли відображення у роботах, В.Г. Герасимчука, І. О. Іващука, В. М. Нижника, М. Д. Прокопенка, М.Г.Чумаченка, М. А. Янковського та ін. Проте особливості організації імпортних операцій підприємств, що імпортують харчові продукти і, зокрема, макаронні вироби, у науковій літературі висвітлені недостатньо, що і обумовило вибір теми випускної кваліфікаційної роботи.

Метою роботи є обґрунтування доцільності та розробка заходів для забезпечення ефективної організації імпорту макаронних виробів ТОВ «Епіцентр К». Досягненню даної меті сприяло виконання наступних завдань:

- здійснення оцінки господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «Епіцентр К»;
- проведення аналізу імпортної діяльності ТОВ «Епіцентр К»;
- визначення основних тенденцій розвитку світового ринку макаронних виробів;
- дослідження ринку макаронних виробів України;
- обґрунтування організаційного забезпечення здійснення імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів з Італії;
- прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів.

Об'єктом роботи є процес організації імпортних операцій підприємства.

Предметом роботи є практичний інструментарій організації імпорту макаронних виробів.

Методичним підґрунтям роботи виступає сукупність загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: історичний метод, метод аналізу та синтезу, метод узагальнення. Інформаційною базою роботи стали статистичні данні міжнародних організацій, роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, відкриті джерела інформації, офіційний сайт ТОВ «Епіцентр К».

Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до них, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків, у яких міститься фінансова звітність підприємства, Довідка по товару тощо.

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР-К»

1.1. Дослідження діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «Епіцентр-К»

ТОВ «Епіцентр-К» є одним з найбільш відомих підприємств України. Історія компанії почалася з невеличкого магазину керамічної плитки площею 25 кв. м. Сьогодні мережа Епіцентр налічує 75 ТЦ, у які входять 10 об'єктів мережі «Нова лінія». Загальна торгова площа 1,5 млн кв. м. (враховуючи зруйновані внаслідок війни магазини). До родини «Епіцентр» належать 68 торговельних центрів, 10 гіпермаркетів «Нова лінія», 52 магазини Intersport, власні логістичні потужності, загальною площею 130 тис. м², заводи керамічної плитки «Epicentr Ceramic Corporation» та «Карпатська кераміка», деревообробний завод «Осмолода» [1].

Стратегія розвитку компанії з самого початку передбачала відкриття магазинів поряд з великими гіпермаркетами, такими як Metro чи Ашан. Це дозволяло розраховувати на синергію торгових об'єктів, коли відвідувачі продуктових магазинів могли також відвідати господарський торговельний центр і навпаки. Спочатку магазини Епіцентр працювали в традиційному для будівельних гіпермаркетів форматі DIY (від англ. Do It Yourself – зроби сам), проте з розширенням асортименту ритейлер поступово вийшов за межі формату, ставши мережею торгових центрів, де покупець отримує весь асортимент непродовольчих та продовольчих товарів, зручні сервіси [1].

До війни компанія активно розвивалася, нарощуючи обсяги діяльності та збільшуючи прибутки (табл. 1.1). За результатами 2020 року обсяг чистого доходу підприємства досягнув 50,4 млрд. грн., що на 22% більше за показник 2018 року. При цьому ріст чистого доходу підприємства був постійним. Темп зростання собівартості за 3 роки був нижчим (1,17), що дозволило підприємству збільшити валовий прибуток у 1,34 рази до 14,8 млрд. грн. За останні 5 років істотно зросли усі статті операційних витрат підприємства (на 62% адміністративні (до 872 млн. грн), на 31% збутові – до 8,65 млрд. грн, у 2,32

рази до 920 млн. грн. інші операційні витрати. У той самий час інші операційні доходи також істотно (у 2,83 рази) зросли до 737,2 млн. грн).

Таблиця 1.1.

Фінансові результати ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр., тис. грн.

Показник	2018	2019	2020	Абсолютна зміна			Відносан зміна		
				2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	41400220	43979194	50382425	2578974	6403231	8982205	1,06	1,15	1,22
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	30400580	30814751	35593670	414171	4778919	5193090	1,01	1,16	1,17
Валовий прибуток	10999640	13164443	14788755	2164803	1624312	3789115	1,20	1,12	1,34
Інші операційні доходи	260235	530835	737243	270600	206408	477008	2,04	1,39	2,83
Адміністративні витрати	540040	751814	872759	211774	120945	332719	1,39	1,16	1,62
Витрати на збут	6623200	7985945	8648047	1362745	662102	2024847	1,21	1,08	1,31
Інші операційні витрати	396373	254271	920408	-142102	666137	524035	0,64	3,62	2,32
Фінансовий результат від операційної діяльності	3700262	4703248	5084784	1002986	381536	1384522	1,27	1,08	1,37
Інші фінансові доходи	180000	3851	211555	-176149	207704	31555	0,02	54,94	1,18
Інші доходи	52000	354733	554985	302733	200252	502985	6,82	1,56	10,67
Фінансові витрати	91550	250094	295646	158544	45552	204096	2,73	1,18	3,23
Витрати від участі в капіталі	0	24516	0	24516	-24516	0	-	-	-
Інші витрати	210000	363438	1438592	153438	1075154	1228592	1,73	3,96	6,85
Фінансовий результат до оподаткування	3630712	4423784	4117086	793072	-306698	486374	1,22	0,93	1,13
Податок на прибуток	670000	821675	944982	151675	123307	274982	1,23	1,15	1,41
Чистий фінансовий результат	2960712	3602109	3172104	641397	-430005	211392	1,22	0,88	1,07

Джерело: складено на основі додатку А

Загалом, операційна діяльність ТОВ «Епіцентр К» була прибутковою протягом усього досліджуваного періоду, у 2020 році операційний прибуток склав 5,08 млрд. грн., що на 37% більше за показник 2018 року. Фінансова діяльність досліджуваного підприємства була успішною, фінансові доходи переважали фінансові витрати, хоча темп зростання останніх був вищим. Загалом неопераційна діяльність мала позитивний вплив на фінансові

результати досліджуваного підприємства, що забезпечило їх зростання за 3 роки на 13% до 4,1 млрд. грн.

Після оподаткування чистий фінансовий результат ТОВ «Епіцентр К» у 2020 році склав 3,17 млрд. грн., що на 7% більше за показник 2018 року, проте менше ніж було отримано до пандемії коронавірусу.

Вартість активів досліджуваного підприємства за 3 роки зросла на 48% до 44,5 млрд. грн. Обсяги оборотних та необоротних активів підприємства у цілому є співставними, при цьому темп зростання необоротних активів був істотно вищим (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Вартість активів ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр., тис. грн.

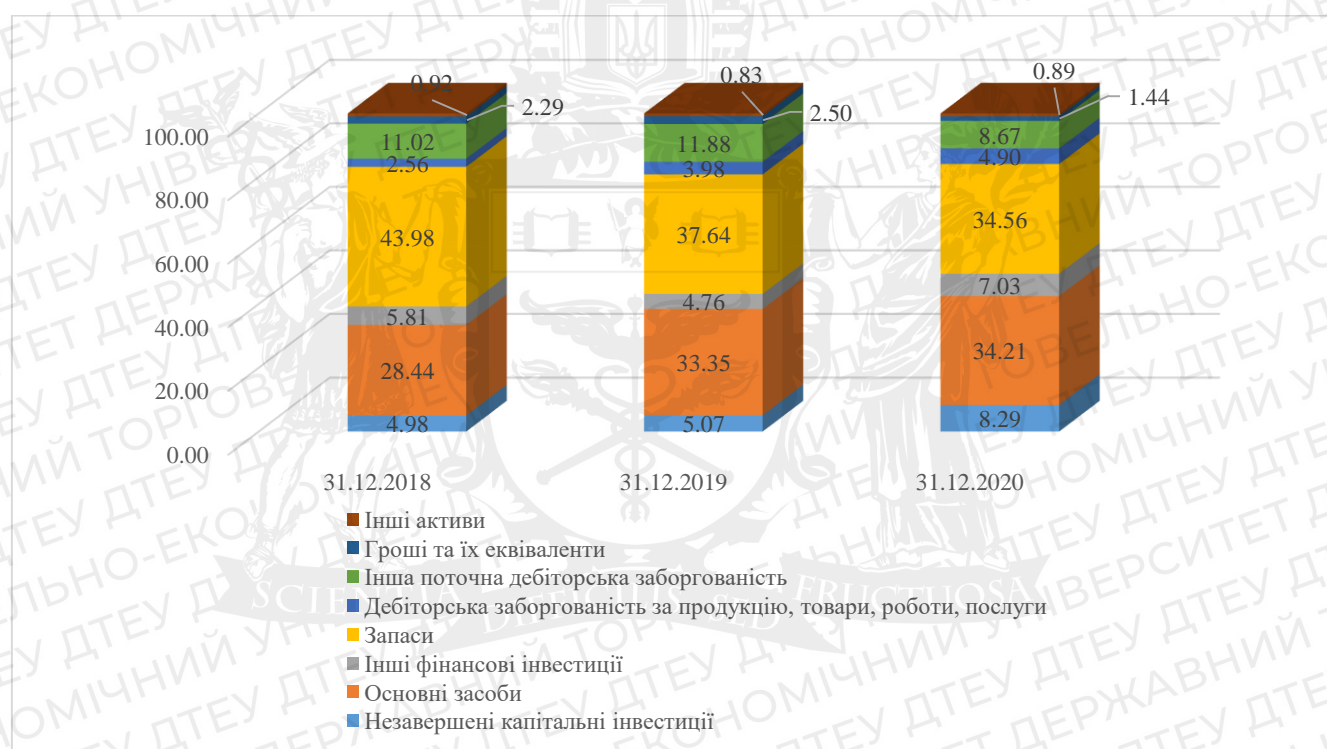
Показник	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Абсолютна зміна			Відносна зміна		
				2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Нематеріальні активи	4870	12543	32720	7673	20177	27850	2,58	2,61	6,72
Незавершені капітальні інвестиції	1500430	1869460	3692156	369030	1822696	2191726	1,25	1,97	2,46
Основні засоби	8568122	12304648	15231712	3736526	2927064	6663590	1,44	1,24	1,78
Інші фінансові інвестиції	1750200	1755267	3129633	5067	1374366	1379433	1,00	1,78	1,79
Відстрочені податкові активи	0	68629	23116	68629	-45513	23116	-	0,34	-
Усього необоротних активів	11823622	16010547	22109337	4186925	6098790	10285715	1,35	1,38	1,87
Запаси	13250000	13885925	15389033	635925	1503108	2139033	1,05	1,11	1,16
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	770000	1467824	2182479	697824	714655	1412479	1,91	1,49	2,83
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0	0	1	0	1	1	-	-	-
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	0	0	12	0	12	12	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	3320100	4381455	3859491	1061355	-521964	539391	1,32	0,88	1,16
Гроші та їх еквіваленти	690000	921054	642802	231054	-278252	-47198	1,33	0,70	0,93
Витрати майбутніх періодів	2800	7322	5399	4522	-1923	2599	2,62	0,74	1,93
Інші оборотні активи	270000	217473	336837	-52527	119364	66837	0,81	1,55	1,25
Усього оборотних активів	18302900	20881053	22416054	2578153	1535001	4113154	1,14	1,07	1,22
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	21	0	21	-21	0	-	0,00	-
Активи	30126522	36891621	44525391	6765099	7633770	14398869	1,22	1,21	1,48

Джерело: складено на основі додатку А

Найвищими темпами зростання характеризувалися нематеріальні активи – їх вартість зросла у 6,72 рази за 3 роки та дебіторська заборгованість за продукцію, товари роботи послуги - темп зростання для цієї групи склав 2,83.

Відзначимо, що дебіторська заборгованість підприємства зростала значно швидше за його доходу, що вказує на збільшення частки платежів з відстрочкою від клієнтів компанії.

Протягом усього досліджуваного періоду основна частина активів ТОВ «Епіцентр К» була представлена запасами та основними засобами, на які припадало у сумі близько 70% вартості усіх майнових ресурсів. При цьому за остатні роки відбулося збільшення частки основних засобів за зниження питомої ваги запасів (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Структура активів ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр., %

Джерело: складено на основі додатку А

За 3 роки у структурі активів з 4,98% до 8,29% зросла частка незавершених капітальних інвестицій, водночас зменшилася питома вага іншої дебіторської заборгованості (з 11,02 до 8,67%), яка є третьою за обсягом групою майнових ресурсів підприємства. Загалом, структура майна досліджуваного підприємства виглядає збалансованою – компанія інвестує кошти у розвиток матеріально-технічної бази, а також формує резерви для забезпечення безперервної діяльності.

Вартість капіталу ТОВ «Епіцентр К» за три роки зросла відповідно до збільшення обсягів майнових ресурсів – на 48%.при цьому найвищими темпами

зростання характеризувалися довгострокові зобов'язання та забезпечення (за 3 роки вони збільшилися у 4,9 рази). Власний капітал за рахунок нарощування нерозподіленого прибутку зріс на 43%, поточні зобов'язання – на 33% (табл. 1.3).

Таблиця 1.3.

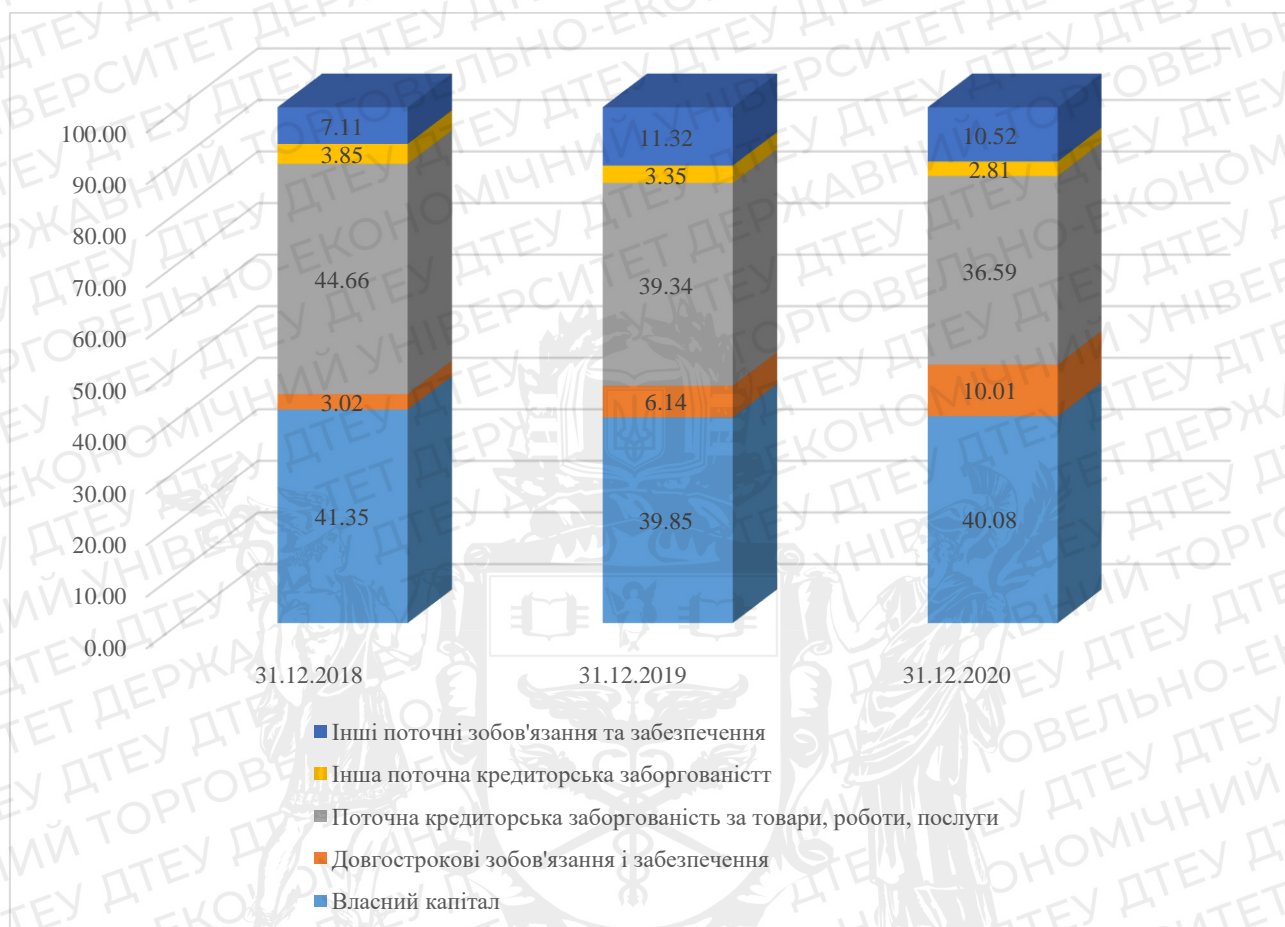
Вартість пасивів ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр., тис. грн.

Показник	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	Абсолютна зміна			Відносна зміна		
				2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Зареєстрований капітал	158610	158610	158610	0	0	0	1,00	1,00	1,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12300000	14542267	17688086	2242267	3145819	5388086	1,18	1,22	1,44
Власний капітал	12458610	14700877	17846696	2242267	3145819	5388086	1,18	1,21	1,43
Довгострокові кредити банків	910000	2008688	4142910	1098688	2134222	3232910	2,21	2,06	4,55
Інші довгострокові зобов'язання	0	256738	312170	256738	55432	312170	-	1,22	-
Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень	910000	2265426	4455080	1355426	2189654	3545080	2,49	1,97	4,90
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	776000	776000	767497	0	-8503	-8503	1,00	0,99	0,99
товари, роботи, послуги	13454053	14514081	16290054	1060028	1775973	2836001	1,08	1,12	1,21
розрахунками з бюджетом	180545	273257	326833	92712	53576	146288	1,51	1,20	1,81
розрахунками зі страхування	62528	24716	17379	-37812	-7337	-45149	0,40	0,70	0,28
розрахунками з оплати праці	140000	160208	137988	20208	-22220	-2012	1,14	0,86	0,99
розрахунками з учасниками	0	0	73	0	73	73	-	-	-
Поточні забезпечення	250620	509245	539038	258625	29793	288418	2,03	1,06	2,15
Інші поточні зобов'язання	1891166	3667811	4144753	1776645	476942	2253587	1,94	1,13	2,19
Поточні зобов'язання і забезпечення	16754912	19925318	22223615	3170406	2298297	5468703	1,19	1,12	1,33
Баланс	30126522	36891621	44525391	6765099	7633770	14398869	1,22	1,21	1,48

Джерело: складено на основі додатку А

Найбільшим за обсягом джерелом фінансування ТОВ «Епіцентр К» був власний капітал, частка якого коливалася на рівні 40-41% протягом останніх трьох років. Водночас відзначимо, що частка власних фінансових ресурсів у

структурі джерел фінансування є меншою за 50%, що вказує на недостатній рівень фінансової автономії підприємства (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Структура пасивів ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр., %

Джерело: складено на основі додатку А

Другою за важливістю групою для підприємства є поточна кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, частка якої скоробилася за 3 роки з 44,66% до 36,59%. Зазначене свідчить про зменшення частки операцій постачання продукції, які підприємство здійснює з відстрочкою платежу.

Загалом, фінансовий стан підприємства за результатами останніх років можна вважати стабільним, проте переважання в структурі капіталу короткострокових позик обумовлює ризики для підприємства, які доцільно нівелювати.

На основі даних балансу ТОВ «Епіцентр К» ми розрахували показники його ліквідності та платоспроможності. Було виявлено, що показники ліквідності підприємства (за виключенням коефіцієнта покриття) були

нижчими за нормативні значення, що вказує на необхідність оперативного вжиття підприємством заходів для зниження рівня залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт покриття, хоч і був вищим за одиницю, демонстрував низхідну динаміку (зменшився з 1,09 до 1,01), що свідчить про збільшення фінансових ризиків для ТОВ «Епіцентр К»» (табл. 1.4).

Таблиця 1.4.

**Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Епіцентр К» у
2018 – 2020 рр.**

Показник	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	Абсолютна зміна			Відносна зміна		
				2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Коефіцієнт покриття	1,09	1,05	1,01	-0,04	-0,04	-0,08	0,96	0,96	0,92
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,30	0,35	0,32	0,05	-0,03	0,01	1,16	0,90	1,05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,05	0,03	0,01	-0,02	-0,01	1,12	0,63	0,70
Чистий оборотний капітал	1547988,0	955735,0	192439,0	-592253,0	-763296,0	-1355549,0	0,62	0,20	0,12
Коефіцієнт автономії	0,41	0,40	0,40	-0,02	0,00	-0,01	0,96	1,01	0,97
Коефіцієнт фінансування	1,34	1,36	1,25	0,01	-0,11	-0,10	1,01	0,92	0,93
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,08	0,05	0,01	-0,04	-0,04	-0,08	0,54	0,19	0,10
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,12	0,07	0,01	-0,06	-0,05	-0,11	0,52	0,17	0,09

Джерело: розраховано на основі додатку А

Чистий оборотний капітал досліджуваного підприємства був додатним, що вказує на те, що операційна діяльність ТОВ «Епіцентр К» фінансується за рахунок власних джерел фінансування. Водночас його обсяг мав тенденцію до зменшення (на 88% за 3 роки).

З огляду на переважання у структурі джерел фінансування позикових ресурсів, показники платоспроможності не відповідали нормативним значенням – коефіцієнт автономії не перевищував 0,41, що свідчить про необхідність перегляду політики фінансування підприємства.

Здійснені нами розрахунки засвідчили що до проблем ТОВ «Епіцентр К» належить також зниження рівня рентабельності та ділової активності. Зокрема, коефіцієнт оборотності активів знизився з 1,31 до 1,24, власного капіталу – з

3,24 до 3,1, дебіторської заборгованості – з 8,85 до 8,47. Зазначене свідчить, що ці елементи активів та пасивів збільшуються швидше за обсяги діяльності підприємства, що провокує додаткові ризики невідповідності витрат поточному фінансовому стану (табл. 1.5).

Таблиця 1.5.

Показники ділової активності та рентабельності ТОВ «Епіцентр К»

Показник	2019	2020	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Коефіцієнт оборотності активів	1,31	1,24	-0,07	0,94
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	38,14	41,27	3,12	1,08
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	8,85	8,47	-0,38	0,96
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	2,27	2,43	0,16	1,07
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	3,24	3,10	-0,14	0,96
Строк погашення дебіторської заборгованості	40,68	42,48	1,80	1,04
Строк погашення кредиторської заборгованості	9,44	8,72	-0,71	0,92
Коефіцієнт рентабельності активів	0,11	0,08	-0,03	0,72
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,27	0,19	-0,07	0,73
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,08	0,06	-0,02	0,77

Джерело: розраховано на основі додатку А

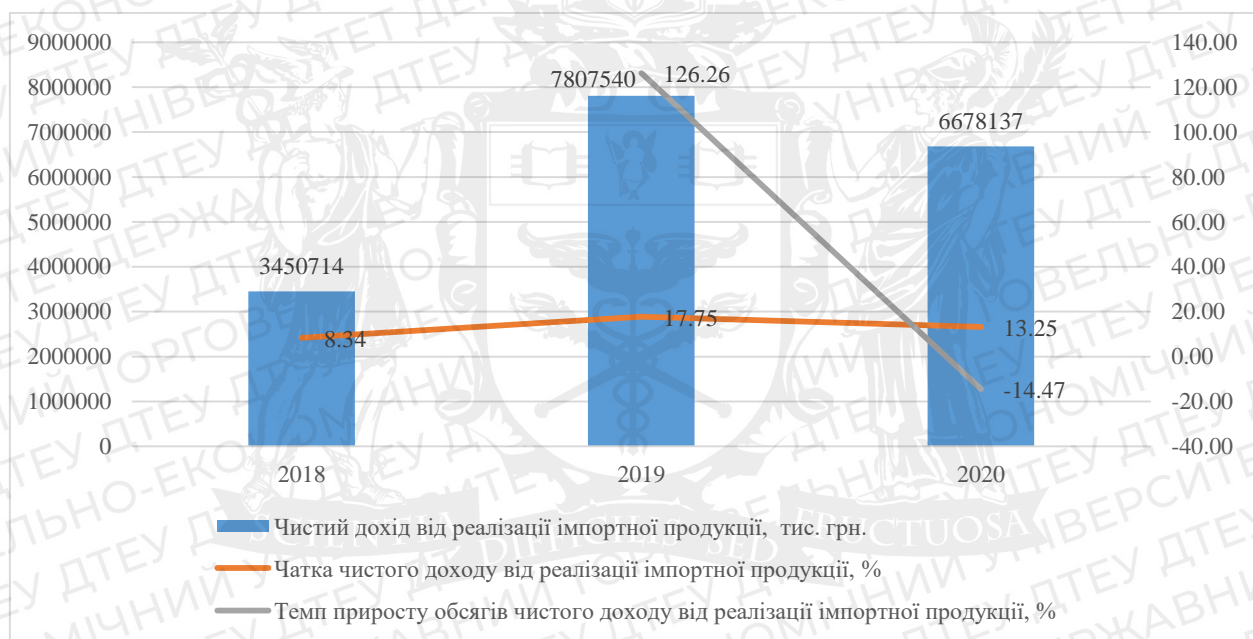
Показники рентабельності підприємства за досліджуваний період зменшилися у середньому на 25% (коефіцієнт рентабельності активів – на 28% до 0,08, власного капіталу – на 27% до 0,19, діяльності – на 23% до 0,06). Розраховані нами показники у цілому є невисокими, і таке зниження свідчить про доцільність оптимізації витрат компанії.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна зробити висновок, що досліджуване підприємство динамічно розвивається, нарощує обсяги діяльності, проте такий розвиток фінансується у першу чергу із зовнішніх джерел фінансування, що провокує ризики та вказує на доцільність оптимізації політики фінансування та витрат.

1.2. Аналіз імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К»

Важливу роль у розвитку ТОВ «Епіцентр К» відіграє на нинішньому етапі імпортерна діяльність. Приділяючи значну увагу асортиментній політиці та прагнучи максимально задовольнити потреби клієнтів, підприємство активно співпрацює з зарубіжними партнерами для здійснення прямих поставок іноземної продукції на склади компанії. У 2020 році у сфері реалізації імпортової продукції було сформовано 13,25% доходу, при цьому у доповідний 2019 рік цей показник досягав 17,75% (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Роль імпорту у формуванні чистого доходу ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр.

Джерело: складено за даними підприємства

ТОВ «Епіцентр К» пропонує клієнтам широкий асортимент товарів різних товарних груп, які тим чи іншим чином пов'язані з будівництвом, ремонтом або облаштуванням побуту. Підприємство активно адаптується до мінливого попиту та забезпечує поставки в Україні як продукції «мас маркету», яка представлена та користується попитом у інших підприємств, так і унікальні товари, які можна знайти лише в магазинах мережі. За останні 3 роки відбулося зростання обсягів імпорту продукції усіх товарних груп, при цьому найбільшими темпами зростання характеризувалися посуд та декор (обсяг

імпорту у цінах реалізації зріс за три роки більш ніж у 3 рази до 526,9 млн. грн), одяг та аксесуари (+297% до 208,36 млн. грн), побутова техніка та електроніка (293% до 319,23 млн. грн). За рештою товарних груп (будівельні матеріали та товари для ремонту, меблі та сантехніка, побутова хімія) також спостерігалось помірне зростання. Окрім того, у 2020 році з метою диверсифікації імпорту підприємство відкрило у форматі shop-in-shop сучасні продовольчі супермаркети Food Market у рамках існуючих торговельних центрів «Епіцентр К». Концепція Food Market – це широкий вибір продуктів харчування та готової їжі. В асортименті свіже м'ясо та риба, сири та молокопродукти, бакалія та хлібобулочні вироби, солодощі й шоколад, велика фреш-зона (овочі, фрукти, зелень), продукти здорового харчування, заморожені продукти, консервація безалкогольні та алкогольні напої. Частина продуктів харчування також імпортується ТОВ «Епіцентр К» з 2020 року (табл. 1.6)

Таблиця 1.6.

Обсяги імпорту ТОВ «Епіцентр К» у цінах реалізації на внутрішньому ринку у 2018 – 2020 рр. у розрізі товарів, тис. грн.

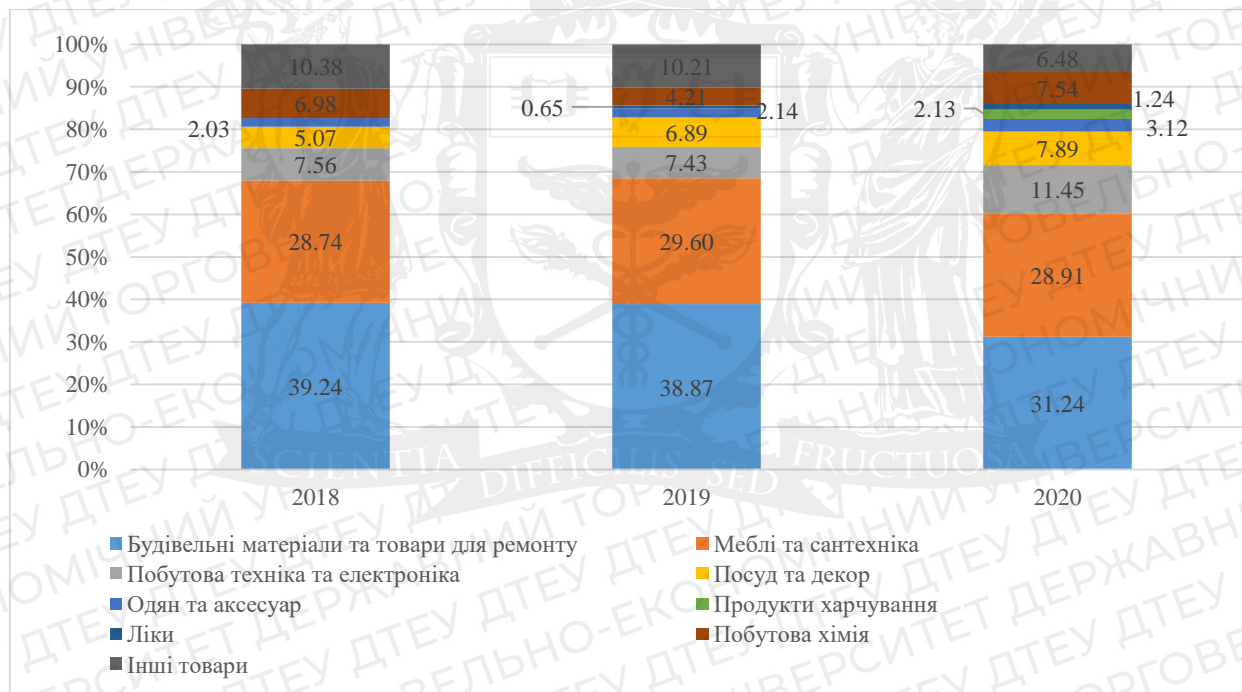
Товарна група	Обсяг імпорту у цінах реалізації			Абсолютна зміна			Відносна зміна		
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Будівельні матеріали та товари для ремонту	1354060	3034791	2086250	1680730	-948541	732190	2,24	0,69	1,54
Меблі та сантехніка	991735	2311032	1930649	1319296	-380382	938914	2,33	0,84	1,95
Побутова техніка та електроніка	260874	580100	764647	319226	184547	503773	2,22	1,32	2,93
Посуд та декор	174951	537939	526905	362988	-11034	351954	3,07	0,98	3,01
Одяг та аксесуар	70049	167081	208358	97032	41277	138308	2,39	1,25	2,97
Продукти харчування	0	0	142244	0	142244	142244	-	-	-
Ліки	0	50749	82809	50749	32060	82809	-	1,63	-
Побутова хімія	240860	328697	503532	87838	174834	262672	1,36	1,53	2,09
Інші товари	358184	797150	432743	438966	-364407	74559	2,23	0,54	1,21
Усього	3450714	7807540	6678137	4356825	-1129402	3227423	2,26	0,86	1,94

Джерело: складено автором за даними підприємства

З кінця 2019 року ТОВ «Епіцентр К» почав також імпортувати санітарно-гігієнічні прилади та окремі ліки, а у 2020 році було відкрито Аптеку+, що користувалася значною популярністю під час пандемії коронавірусу.

Розглядаючи товарну структуру імпорту ТОВ «Епіцентр К», відзначимо, що основними напрямками зовнішніх закупок попри надзвичайно широкий асортимент підприємства на нинішньому етапі є будівельні матеріали (частка яких у 2020 році істотно зменшилася до 31,24%), меблі та сантехніка (28,91% у 2020 році). Таким чином, навіть в умовах розширення профілю діяльності, у структурі експортних операцій прослідковується первинна спеціалізація підприємства (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Товарна структура імпорту ТОВ «Епіцентр К» у 2018 – 2020 рр.

Джерело: інформація підприємства

Для забезпечення максимального рівня задоволення потреб клієнтів ТОВ «Епіцентр К» здійснює імпорتنі поставки з різних країн, що дозволяє запропонувати споживачам найкращі товари за оптимальними цінами. Здійсненню імпорتنих операцій передують стадія детального вивчення ринку, визначення товарів лідерів, які у світі користуються найбільшим попитом, товарів замінників, які мають аналогічні характеристики, проте є менш дорогими, а також товарів нижчої цінової категорії, які за відгуками іноземних

клієнтів найкраще себе зарекомендували. Після цього реалізуються заходи, пов'язані з укладанням нових угод та придбанням імпортової продукції. Таким чином підприємство співпрацює з контрагентами з різних регіонів для забезпечення максимальної широти і глибини асортименту за усіма товарними позиціями.

За останні 3 роки збільшилися поставки з країн Європи (як Західної, так і Центральної та Східної) за одночасного зменшення обсягів імпорту з Північної Америки та Азії, що пов'язано, у першу чергу, з пандемією коронавірусу та ускладненням логістики з цих регіонів. Відповідно ТОВ «Епіцентр К» довелося переорієнтуватися на ближчі до нього джерела поставки продукції (табл. 1.7).

Таблиця 1.7.

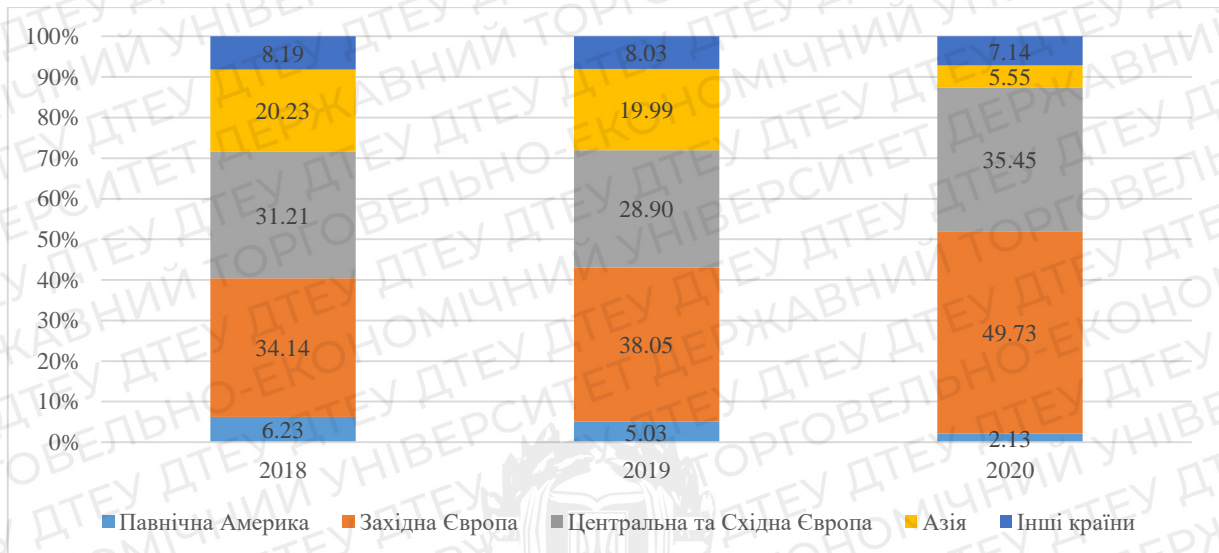
Обсяги імпорту ТОВ «Епіцентр К» у цінах реалізації на внутрішньому ринку у 2018 – 2020 рр. у розрізі регіонів постачання, тис. грн.

Регіон імпорту	Обсяг імпорту у цінах реалізації			Абсолютна зміна			Відносна зміна		
	2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019	2020/2018	2019/2018	2020/2019	2020/2018
Північна Америка	214979	392719	142244	177740	-250475	-72735	1,83	0,36	0,66
Західна Європа	1178074	2970847	3321038	1792773	350191	2142964	2,52	1,12	2,82
Центральна та Східна Європа	1076968	2256379	2367400	1179411	111021	1290432	2,10	1,05	2,20
Азія	698079	1560649	370637	862570	-1190012	-327443	2,24	0,24	0,53
Інші країни	282613	626945	476819	344332	-150126	194206	2,22	0,76	1,69
Усього	3450714	7807540	6678137	4356825	-1129402	3227423	2,26	0,86	1,94

Джерело: інформація підприємства

Загалом, можна констатувати, що пандемія коронавірусу суттєво змінила географічну структуру імпорту ТОВ «Епіцентр К», і наразі майже 50% усіх імпортованих поставок припадає на Західну Європу. Водночас зазначимо, що частка цього регіону була найбільшою і протягом попередніх років, що пов'язано як з географічною близькістю, так із наявністю у європейських країнах великої кількості виробничих підприємств, які спеціалізуються на виготовленні якісних безпечних товарів для дому (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Географічна структура імпорту ТОВ «Епіцентр К» у 2018- 2020 рр.

Джерело: інформація підприємства

На нинішньому етапі імпортні операції ТОВ «Епіцентр К» характеризуються різними умовами: базисами поставки, формами розрахунків, валютами платежу тощо. Велика частина товарів, які імпортуються підприємством, ввозяться в Україну за нульовою ставкою мита (здебільшого мова йде про імпорт з країн ЄС). На основі інформації, отриманої на підприємстві, було виявлено, що на нинішньому етапі імпортні операції досліджуваного підприємства є ефективними, хоча внаслідок значного зростання імпортних витрат (у першу чергу – логістичних) за відсутності можливостей для значного підвищення цін ефективність імпортних операцій знизилася з 1,43 у 2018 році та 1,49 у 2019 році до 1,35 у 2020 році (табл. 1.8).

Таблиця 1.8.

Показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»

у 2018 – 2020 рр., тис. грн.

Показник	Значення показника			Абсолютна зміна			Відносна зміна		
	2018	2019	2020	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2018
Контрактна вартість імпортової продукції	1764342	3769098	3509098	2004756	-260000	1744756	2,14	0,93	1,99
Логістичні витрати до кордону	98158	285073	300499	186915	15426	202341	2,90	1,05	3,06

Логістичні витрати в Україні	27196	65635	68126	38440	2491	40930	2,41	1,04	2,51
Мито	121210	246827	244584	125617	-2243	123374	2,04	0,99	2,02
ПДВ	402181	873327	824461	471145	-48865	422280	2,17	0,94	2,05
Повна собівартість імпоротної продукції	2413087	5239960	4946768	2826873	-293191	2533681	2,17	0,94	2,05
Вартість на території України	3450714	7807540	6678137	4356825	-1129402	3227423	2,26	0,86	1,94
Ефект імпорту	1037627	2567580	1731369	1529953	-836211	693742	2,47	0,67	1,67
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,43	1,49	1,35	0,06	-0,14	-0,08	1,04	0,91	0,94

Джерело: розраховано автором за інформацією підприємства

У той самий час відзначимо, що ефективність імпортних операцій ТОВ «Епіцентр К» залишається високою навіть у кризових умовах, що свідчить про правильність обраної підприємством цінової політики.

У цілому, здійснений аналіз дозволяє зробити висновок, що імпортна діяльність ТОВ «Епіцентр К» відповідає поточним цілям компанії та сприяє створенню передумов для задоволення потреб існуючих споживачів та пошуку нових.

Висновки до розділу 1

ТОВ «Епіцентр-К» є одним з найбільш відомих підприємств України. До війни активно розвивалося, нарощуючи обсяги діяльності та збільшуючи прибутки. За результатами 2020 року обсяг чистого доходу підприємства досягнув 50,4 млрд. грн., що на 22% більше за показник 2018 року. Після оподаткування чистий фінансовий результат ТОВ «Епіцентр К» у 2020 році склав 3,17 млрд. грн., що на 7% більше за показник 2018 року, проте менше аніж було отримано до пандемії коронавірусу.

Загалом, фінансовий стан підприємства за результатами останніх років можна вважати стабільним, проте переважання в структурі капіталу короткострокових позик обумовлює ризики для підприємства, які доцільно нівелювати. Досліджуване підприємство динамічно розвивається, нарощує обсяги діяльності, проте такий розвиток фінансується у першу чергу із

зовнішніх джерел фінансування, що провокує ризики та вказує на доцільність оптимізації політики фінансування та витрат.

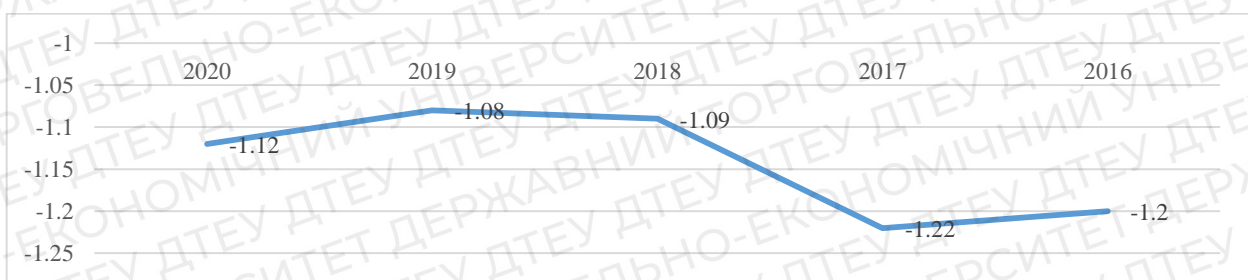
Важливу роль у розвитку ТОВ «Епіцентр К» відіграє на нинішньому етапі імпортна діяльність. У 2020 році у сфері реалізації імпортової продукції було сформовано 13,25% доходу, при цьому у доковідний 2019 рік цей показник досягав 17,75%. ТОВ «Епіцентр К» пропонує клієнтам широкий асортимент товарів різних товарних груп, які тим чи іншим чином пов'язані з будівництвом, ремонтом або облаштуванням побуту. Основними напрямками зовнішніх закупок попри надзвичайно широкий асортимент підприємства на нинішньому етапі є будівельні матеріали (частка яких у 2020 році істотно зменшилася до 31,24%) та меблі і сантехніка (28,91% у 2020 році). Пандемія коронавірусу суттєво змінила географічну структуру імпорту ТОВ «Епіцентр К», і наразі майже 50% усіх імпортованих поставок припадає на Західну Європу. На нинішньому етапі імпортовані операції досліджуваного підприємства є ефективними, хоча внаслідок значного зростання імпортованих витрат (у першу чергу – логістичних) за відсутності можливостей для значного підвищення цін ефективність імпортованих операцій знизилася з 1,43 у 2018 році та 1,49 у 2019 році до 1,35 у 2020 році.

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ КРАЇНИ-КОНТРАГЕНТА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМПОРТУ МАКАРОННИХ ВИРОБІВ

2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку макаронних виробів

Макаронні вироби є одним з найбільш доступних і корисних продуктів, багатих вуглеводами. Макаронні вироби готуються з бездріжджового тіста, що складається з пшеничного борошна твердих сортів і води або яєць. Існує велика різноманітність макаронних виробів, і вони зазвичай доступні в різних розмірах і формах. Секрет успіху макаронів полягає також у тому, що вони можуть готуватися по-різному: шляхом додавання у супи, відварювання з соусом, подання в холодному вигляді з іншими інгредієнтами в салаті, фарширування з м'ясом, сиром або овочами тощо. Споживання макаронних виробів у всьому світі істотно зростає, і зокрема серед споживачів, які піклуються про своє здоров'я, оскільки вони не містять холестерину та мають низький вміст натрію.

Ринок макаронних виробів не належить до ринків зі значними бар'єрами для входу. Про це свідчить від'ємне значення Індексу складності продукту (РСІ) цієї групи, що оцінює різноманітність і витонченість продуктивних ноу-хау, необхідних для виробництва товару. Продукти з високим значенням РСІ (найскладніші продукти, які можуть виробляти лише деякі країни) включають електроніку та хімікати. Продукти з низьким значенням РСІ (найменш складний продукт, який можуть виробляти майже всі країни) включають сировину та прості сільськогосподарські продукти (рис. 2.1).

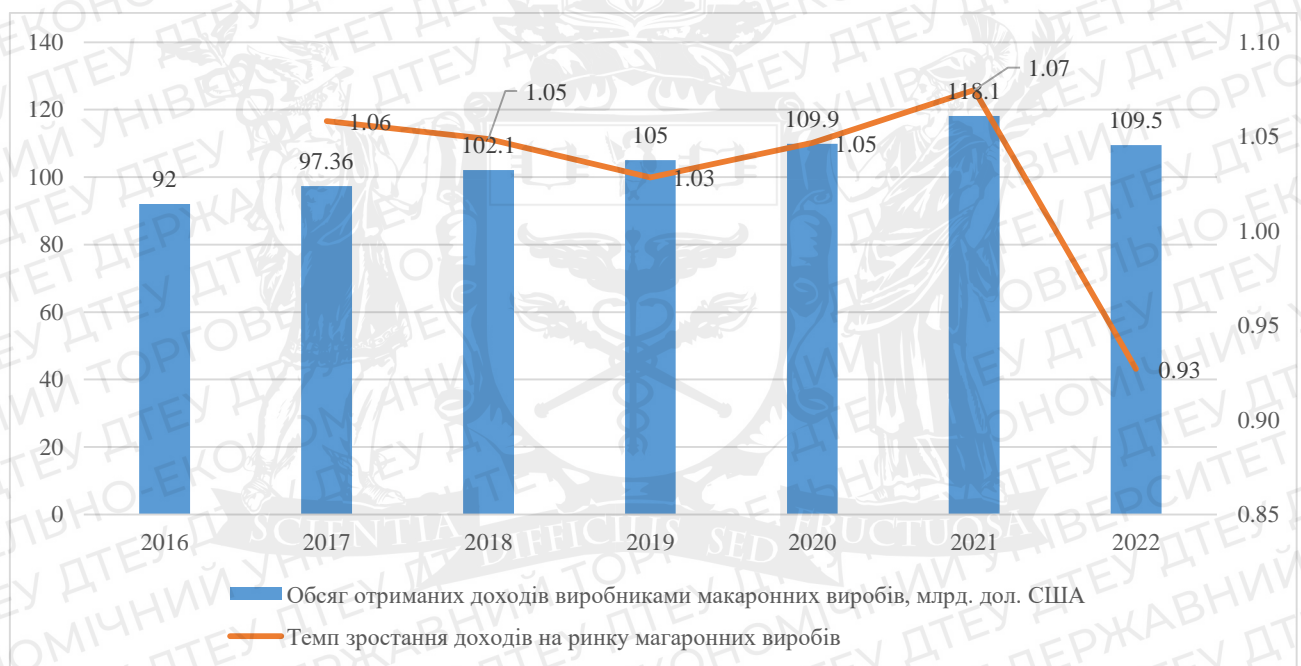
Рис. 2.1. Динаміка Індексу складності продукту для макаронних виробів у 2016 – 2020 рр.

Джерело: [2]

Зниження індексу протягом останніх років вказує на те, що ринок стає все більш конкурентним. Проте зазначимо, що традиції все ж продовжують відігравати ключову роль у розвитку цього ринку, що дозволяє Італії посідати провідні позиції на світовому ринку уже протягом тривалого часу.

Обсяг доходів від продажу макаронних виробів у 2022 році склав 109,5 млрд. дол. США. У 2022 році за попередніми оцінками відбулося зменшення обсягів споживання макаронних виробів, і вперше з 2016 р. темп зростання доходів виробників був меншим за 1 (рис. 2.2).

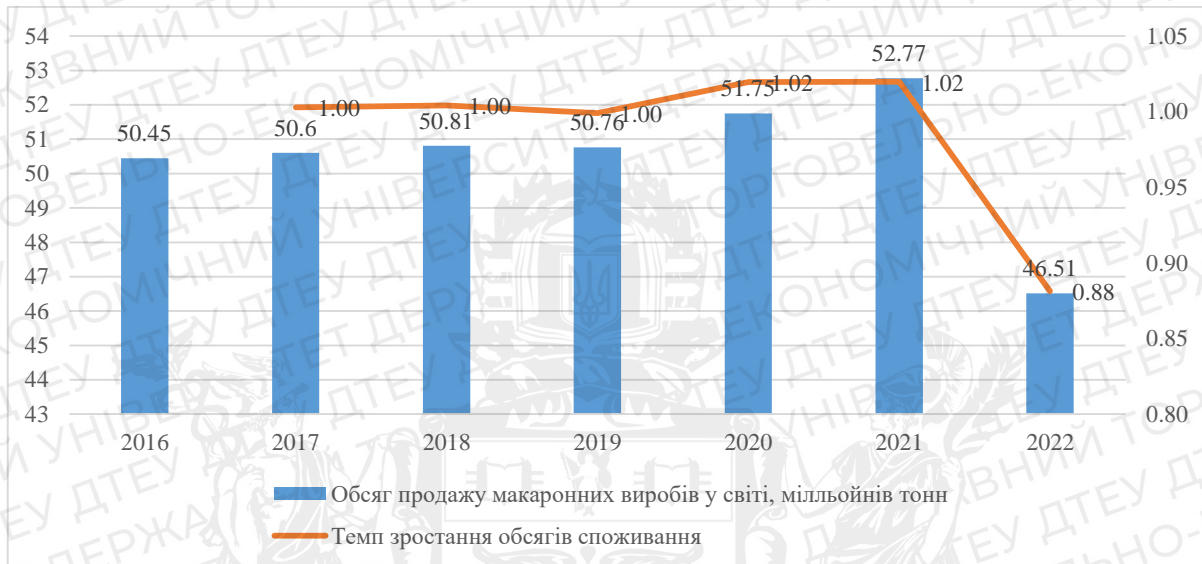

Рис. 2.2. Обсяги доходів виробників макаронних виробів у світі у 2016 – 2022 рр., млрд. дол. США

Джерело: [3]

Скорочення обсягів доходів від продажу у 2022 році було викликане зменшенням фізичних обсягів споживання макаронних виробів, що може бути пов'язане з певним перенасиченням споживачів протягом попередніх років. Одним з факторів розвитку ринку макаронних виробів у світі протягом останніх років стала пандемія коронавірусу, яка обумовила істотне зростання попиту на зазначену продукцію. Це пов'язано з тим, що макаронні вироби належить до товарів, які можуть собі дозволити представники різних верств населення. Окрім цього, макаронні вироби легко зберігати і досить легко готувати, що

робить їх зручними для споживання в умовах обмежених можливостей для пересування. Саме зазначені чинники, обумовили, на нашу думку, збільшення фізичних обсягів продажу макаронних виробів у світі у період пандемії (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Обсяги продажу макаронних виробів у світі у 2016 – 2022 рр., млн тон

Джерело: [3]

Зазначимо, що дослідники вважають спад у 2022 році тимчасовим і прогнозують зростання обсягів продажу макаронних виробів у світі у майбутньому. Однією з причин для таких прогнозів є привабливість ринку макаронних виробів для виробників з огляду на існуючу тенденцію до постійного зростання вартості макаронних виробів. За останні 6 років середня роздрібна ціна упаковки макаронних виробів збільшилася на 30%, при чому на відміну від інших товарних груп зростання було постійним (рис. 2.4).

Через швидку урбанізацію та швидкі темпи життя споживачі переходять на продукти, які легко готувати, для приготування яких потрібно незначний час і навички. Оскільки макарони є зручним і відносно здоровим продуктом харчування, споживання макаронних виробів зростає. Окрім цього регіональні і міжнародні виробники представляють широкий асортимент макаронних виробів на нових і потенційних ринках, щоб задовольнити мінливі смаки та вподобання споживачів. Вони також експериментують з різними інгредієнтами, такими як морква, шпинат, буряковий сік і трави, і випускають інноваційні

варіанти макаронних виробів, включаючи органічні, веганські та безглютенові, щоб залучити споживачів. Зазначене обумовлює широкі можливості для розвитку.

Рис. 2.4. Середня роздрібна ціна макаронних виробів у світі (за упаковку вагою 1 кг) у 2016 – 2022 рр., млн тонн

Джерело: [3]

За даними ринкових досліджень, наразі основною сировиною для виробництва макаронних виробів залишається борошно твердих сортів (на нього припадає близько 40% ринку). Водночас, значної популярності набувають також вироби з рису, кукурудзи тощо. Обсяги світової торгівлі макаронними виробами за останні 5 років зросли на 35% з 9,4 до 12,7 млрд. дол. США (табл. 2.1).

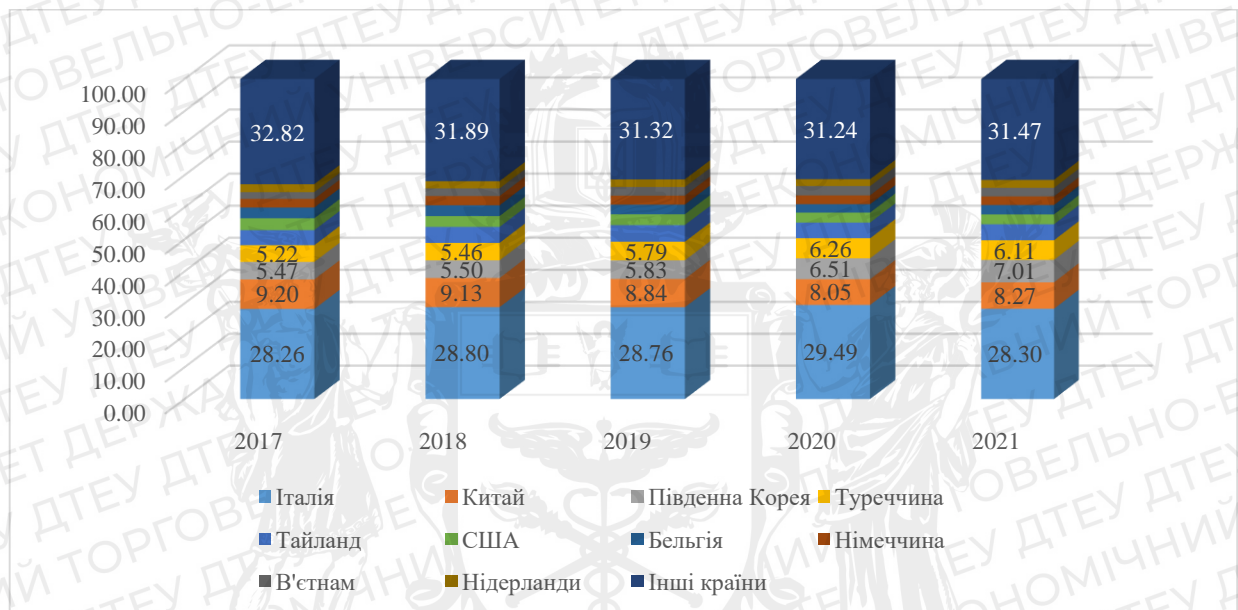
Таблиця 2.1.

Обсяги експорту макаронних виробів у світі у 2017 – 2021 рр., млн. дол. США

Країна-експортер	Обсяг експорту					Абсолютна зміна		Відносна зміна	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/2020	2021/2017	2021/2020	2021/2017
Усього	9407,22	10115,52	10508,17	12165,54	12719,45	553,92	3312,23	1,05	1,35
Італія	2658,90	2913,07	3022,50	3587,77	3600,10	12,33	941,20	1,00	1,35
Китай	865,65	923,43	929,43	979,75	1052,20	72,44	186,55	1,07	1,22
Південна Корея	514,49	556,00	612,14	792,30	891,15	98,85	376,66	1,12	1,73
Туреччина	490,65	552,42	608,51	761,28	777,40	16,11	286,75	1,02	1,58
Тайланд	441,83	501,95	547,35	595,46	632,01	36,55	190,18	1,06	1,43
США	348,34	343,22	353,58	379,06	392,95	13,90	44,61	1,04	1,13
Бельгія	314,24	340,28	314,61	316,72	372,42	55,70	58,17	1,18	1,19
Німеччина	253,27	292,12	294,68	337,03	343,01	5,98	89,74	1,02	1,35
В'єтнам	199,99	239,13	283,09	352,05	339,01	-13,04	139,03	0,96	1,70
Нідерланди	232,12	228,50	251,23	263,91	316,07	52,16	83,95	1,20	1,36
Інші держави	3087,74	3225,40	3291,06	3800,20	4003,14	202,93	915,40	1,05	1,30

Джерело: складено автором за [4]

Найвищими темпами зростання характеризувався експорт з Південної Кореї (збільшився у 1,73 рази), В'єтнаму (у 1,7 рази), Туреччини (у 1,58 раз). Ключовим експортером макаронних виробів у світі незмінно залишається Італія, на яку припадало у 2021 році 28,3% світового експорту. До ТОП-5 експортерів входять також Китай, Південна Корея, Туреччина та Тайланд (рис. 2.5).

Рис. 2.5. Географічна структура світового експорту макаронних виробів у 2017 – 2021 рр., %

Джерело: складено автором за [4]

Подібна структура експорту не викликає питань, оскільки першість Італії у світовому виробництві та експорті макаронів є беззаперечною. Завдяки високим стандартам якості та особливій популярності серед закордонних споживачів, італійські підприємства з виробництва макаронів досягли рекордних показників експорту. На першому місці – спагеті, на другому – рифлені пенне і на третьому – фузіллі, це класифікація найбільш улюблених різновидів макаронних виробів з понад 300 наявних у світі.

Незважаючи на конкуренцію, італійські макарони залишаються лідером ринку, показуючи постійний приріст. Основною конкурентною перевагою та недоліком Італії на ринку макаронних виробів є традиційність рецептів, які використовуються у цій країні. Водночас, в умовах значної уваги до харчових звичок у світі значна кількість людей поступово шукає більш здорові аналоги

макаронам, що може мати негативний вплив на позиції Італії на світовому ринку.

Такі тенденції, водночас відкривають широкі можливості для інших країн, які можуть адаптувати класичний виріб до сучасних тенденцій. Туристи, які приїжджають в Італію, дивуються смакам нібито звичного для всіх продукту та надзвичайно широкому асортименту виробів: у кожній провінції – свої макаронні традиції. В Італії «макаронами» називаються лише найтонші вироби [5].

Основними виробниками макаронних виробів у світі є такі компанії: Barilla G.e.R.F.LLi S.p.A. (Італія), Ebro Foods S.A. (Іспанія), CAMPBELL SOUP COMPANY (США), TreeHouse Foods (США), Unilever (Велика Британія), The Kraft Heinz Company (США), BORGES INTERNATIONAL GROUP (Іспанія), F.LLi De Cocco di Filippo (Italy) [6].

Обсяг імпорту макаронних виробів у світі у 2021 році склав 12,16 млн. дол. США, що на 32% більше за обсяг 2017 року. Найшвидше попит на досліджувану продукцію зростає у Великій Британії (у 1,64 рази) та Нідерландах (у 1,49 рази) (табл. 2.2).

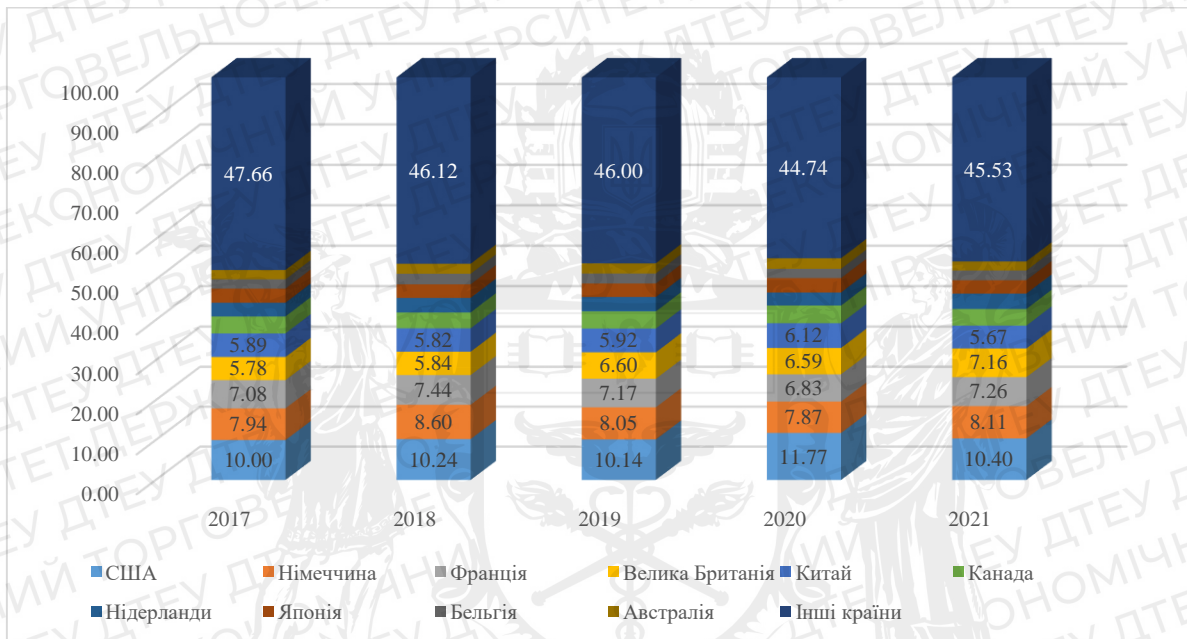
Таблиця 2.2.

Обсяги імпорту макаронних виробів у світі у 2017 – 2021 рр., млн. дол. США

Країна-імпортер	Обсяг імпорту					Абсолютна зміна		Відносна зміна	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2020	2021/ 2017	2021/ 2020	2021/ 2017
Усього	9193,55	9635,56	9977,61	11533,59	12164,11	630,52	2970,56	1,05	1,32
США	919,09	986,32	1011,86	1357,30	1264,88	-92,41	345,79	0,93	1,38
Німеччина	729,73	828,35	803,43	907,46	986,13	78,67	256,40	1,09	1,35
Франція	650,55	716,46	715,08	787,80	883,52	95,72	232,97	1,12	1,36
Велика Британія	531,08	562,99	658,72	760,35	871,47	111,12	340,39	1,15	1,64
Китай	541,23	560,54	590,92	705,75	689,24	-16,51	148,01	0,98	1,27
Канада	384,83	378,05	420,12	504,88	499,91	-4,97	115,09	0,99	1,30
Нідерланди	311,80	346,69	356,29	372,98	464,48	91,51	152,69	1,25	1,49
Японія	320,39	323,02	332,98	411,03	400,97	-10,06	80,58	0,98	1,25
Бельгія	212,44	252,94	248,81	263,44	291,92	28,48	79,48	1,11	1,37
Австралія	211,02	236,77	249,22	302,96	273,02	-29,94	62,00	0,90	1,29
Інші країни	4381,41	4443,45	4590,17	5159,65	5538,57	378,92	1157,16	1,07	1,26

Джерело: складено автором за [4]

Порівняно з експортом імпорту макаронних виробів у світі є менш диверсифікованим, на ТОП-10 країн імпортерів припадало майже 50% світових торговельних потоків. Основним імпортером макаронних виробів у світі є США (10,4% у 2021 році), значні обсяги поставок спрямовуються у Німеччину (8,11%), Францію (7,26%), Велику Британію (7,16%) та до Китаю (5,67%) (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Географічна структура світового імпорту макаронних виробів у 2017 – 2021 рр., %

Джерело: складено автором за [4]

Як видно з представленого рисунку 2.6, до основних покупців макаронних виробів належать здебільшого держави «старої Європи», де існують тривалі традиції їх споживання. З огляду на зазначене, вважаємо, що основною стратегією виробників макаронних виробів у майбутньому стане орієнтація на ринку країн Азії та поступова адаптація продукції до їх смаків.

З огляду на значну конкуренцію на ринку, протягом останніх років важливе значення у просування макаронних виробів до споживача почала відігравати упаковка. Характерним є те, що з огляду на традиційну приналежність макаронних виробів до італійської кухні, деякі виробники і наразі намагаються створювати імідж приналежності саме до Італії, адаптуючи упаковку до рис цієї країни.

Ще однією тенденцією створення упаковки для макаронних виробів є прозорість. Споживачі вкрай рідко купують продукт, не маючи змогу його побачити, таким чином сьогодні переважна частина макаронних виробів продається у прозорій упаковці. Також для привернення уваги клієнтів виробники макаронних виробів намагаються змінювати форму самої продукції, балансувати форму пакування та самого продукту. Популярним є також використання грайливого оформлення для виникнення у дітей бажання придбати товар (що часто є стимулом для дорослих). На наш погляд, світовий ринок макаронних виробів надалі буде розвиватися і у контексті диверсифікації пакування та форми макаронних виробів з огляду на необхідність по-новому представляти товар покупцям.

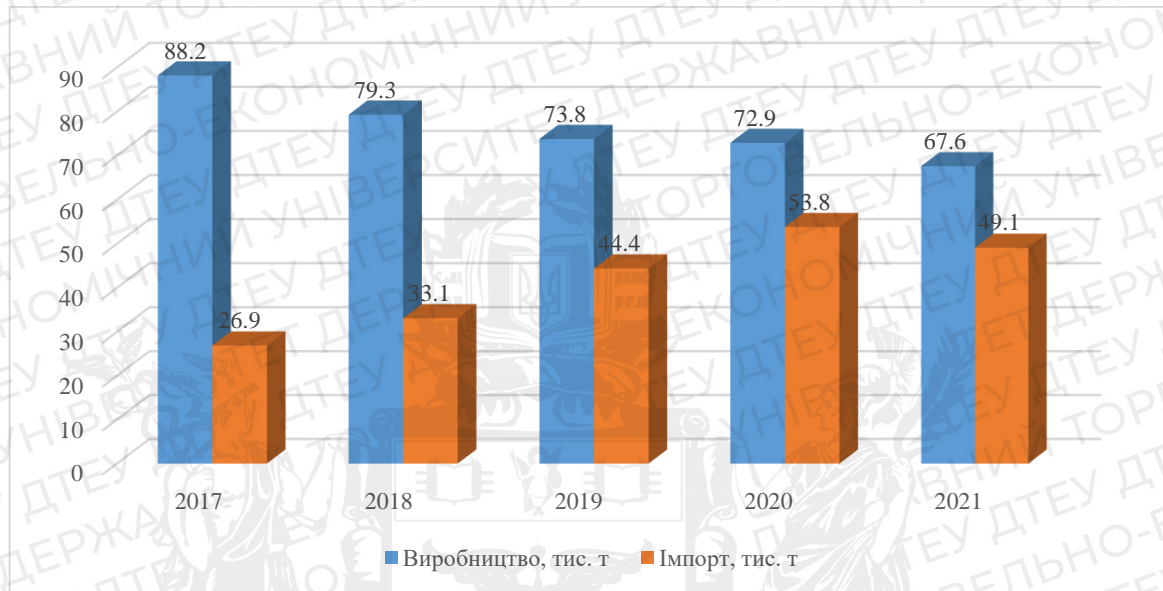
Загалом, протягом найближчих років ринок макаронних виробів буде розвиватися, хоча прогнози експертів стосовно темпів такого розвитку істотно відрізняються (від 2 до 7%). Найбільш вірогідним при цьому є динамічне зростання сегменту органічних макарон та виробів, вироблених з нетрадиційної сировини.

2.2. Дослідження ринку макаронних виробів України

В Україні, як і у світі, на тлі пандемії коронавірусу відбулося зростання споживання макаронних виробів. У 2021 році, на тлі перенасичення ринку, відбулося скорочення споживання макаронних виробів, втім з огляду на війну можна прогнозувати, що надалі зростання їх споживання буде зростати.

Україна належить до держав, які покривають споживання макаронних виробів переважно за рахунок власних потреб, хоча протягом попередніх років спостерігалось посилення ролі імпорту у забезпечення внутрішнього попиту (рис. 2.7). Така динаміка ринку може пояснюватися тим, що за останні роки в Україні істотно змінилося ставлення до макаронних виробів як продуктів харчування. З часів Радянського Союзу існував стереотип, що макарони - їжа для бідних. За часів Союзу вітчизняні макарони швидко розварювалися, перетворюючись в неапетитну злиплу масу. Зі зміною цих стереотипів почало

поступово збільшуватися споживання якісних імпортних макаронів з твердих сортів пшениці. Сьогодні макарони не регулярній основі вживає переважна частина населення, і будь-яке підприємство роздрібної торгівлі пропонує споживачам широкий вибір таких товарів.

Рис. 2.7. Обсяги виробництва та імпорту макаронних виробів України у 2017 – 2021 рр., тис. тонн

Джерело: [7]

Фактором, що знижує темпи розвитку ринку макаронних виробів України, є наявність на ринку недорогої імпортної картоплі, що є основним «конкурентом» макаронних виробів за кошти українських споживачів. Розвиток макаронного ринку зі свого боку стимулюється поступовим виникненням культура споживання – розуміння особливостей приготування макаронних виробів, їх поєднання з іншими продуктами тощо споживачі роблять вибір на їх користь уже не лише через звичку чи ціну, а через бажання насолодитися продуктом. Загалом, за даними аналітиків, ринок макаронних виробів України зараз переживає етап розвитку: розширюється асортимент продукції, яка пропонується споживачам, зокрема клієнтам пропонується широкий вибір макаронних виробів, що можуть по-різному готуватися та вживатися. До подібних експериментів долучаються також українські виробники макаронних виробів, які сьогодні пропонують достатньо якісний продукт різних цінових

сегментів. Серед основних виробників українських макаронів можна виділити таких: ТОВ "Українські макарони", ТОВ "Київська макаронна фабрика", ТОВ "Маревен Фуд Європа", ТОВ "МФ "МИЛАМ", ПрАТ «Чумак». Основними імпортерами макаронних виробів в Україні є ТОВ «Макфа-Україна» (Харків), ПП «Кватро-Юніон» (Дніпропетровськ), ТОВ «Фоззі-Фуд» (Київ), ПрАТ «Чумак» (Київ) [8].

На ринку України продукція представлена широким асортиментом:

- класичні макаронні вироби: вермішель, рижки, локшина;
- фігурні макаронні вироби: локшина фігурна, пелюстки, пружинка, буравчики, штопор, спіральки, гребінці, тощо;
- довгі макарони: класичні довгі, плоскі, соломка;
- макаронні вироби з кукурудзяного, рисового борошна і суміші гречаного та кукурудзяного борошна.

За рівнем цін на макаронні вироби наразі можна виділити три основні сегменти:

- економ-сегмент (дешеві макарони переважно вітчизняного виробництва) - реалізуються в основному на ринках, в магазинах і за допомогою корпоративних державних клієнтів;
- середній ціновий сегмент – сьома частина макаронних виробів українського та імпортного виробництва, представлена у роздрібних торговельних мережах. Преміум-сегмент – здебільшого імпортні макарони, які можна придбати у дорогих супермаркетах, невеликих магазинах, що спеціалізуються на обмеженому колі товарів [8].

Аналітики констатують, що протягом останніх років в Україні спостерігалось зростання ємності середнього цінового сегмента, що пов'язано з падінням виробництва та збільшенням імпорту. Водночас споживання макаронів з м'яких сортів пшениці (які належать до економ-сегменту) внаслідок падіння купівельної спроможності через зниження доходів населення залишається стабільним (оскільки значна частина домашніх господарств з низьким рівнем доходу використовує його у якості дешевого гарніру). Це вказує на зростання споживання макаронних продуктів інших цінових

сегментів зокрема з огляду на їх позиціонування як якісних продуктів для здорового збалансованого раціону. На тлі розвитку дієтичної культури, підвищення поінформованості населення у питаннях здоров'я формується додатковий попит на продукцію з нетрадиційної для виробництва макаронних виробів сировини, що відкриває виробникам та імпортерам можливість розширити асортимент.

За результатами опитування, що проводилося в Україні, основними чинниками, на які українці звертають увагу, обираючи макаронні вироби, є зберігання ними форми після варіння, натуральність та відсутність консервантів, сорт борошна, калорійність та швидкість приготування. Також на вибір продукції впливає ціна, торгова марка (виробник) та умови приготування.

У період з 2017 до 2021 року обсяги імпорту макаронних виробів в Україну зросли у 2,65 рази до 56,73 млн. дол. США. Найшвидшими темпами збільшувалися поставки з Греції (у 12,06 рази), В'єтнаму (у 9,61 рази), Латвії (у 7,44 рази). Розпочалися також імпортні операції з південною Кореєю (табл. 2.3).

Таблиця 2.3.

Обсяги імпорту макаронних виробів до України у 2017 – 2021 рр., тис.

дол. США

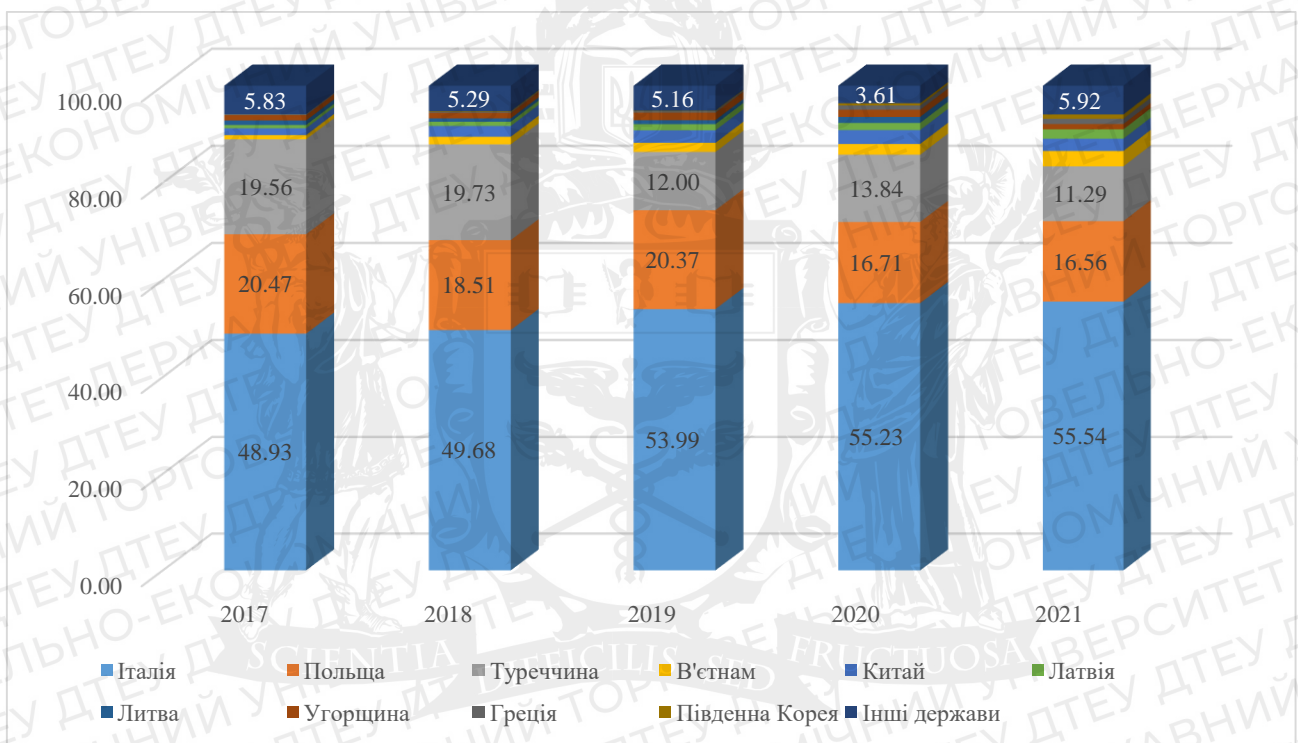
Країна-продавець	Обсяг експорту					Абсолютна зміна		Відносна зміна	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2020	2021/ 2017	2021/ 2020	2021/ 2017
Усього	21425	28675	39484	50019	56731	6712	35306	1,13	2,65
Італія	10484	14246	21318	27626	31508	3882	21024	1,14	3,01
Польща	4385	5308	8041	8359	9393	1034	5008	1,12	2,14
Туреччина	4190	5658	4740	6925	6406	-519	2216	0,93	1,53
В'єтнам	187	449	740	1112	1797	685	1610	1,62	9,61
Китай	301	640	1023	1436	1435	-1	1134	1,00	4,77
Латвія	147	248	501	726	1094	368	947	1,51	7,44
Литва	197	198	321	623	1,06	-622	-196	0,00	0,01
Угорщина	233	322	611	738	619	-119	386	0,84	2,66
Греція	51	48	108	440	615	175	564	1,40	12,06
Південна Корея	0	40	43	229	505	276	505	2,21	-
Інші держави	1250	1518	2038	1805	3357,94	1553	2108	1,86	2,69

Джерело: складено автором за [4]

Така динаміка імпорту свідчить про збільшення попиту на нетрадиційні сорти макаронних виробів, зокрема рисові. Водночас основним постачальником

макаронних виробів на ринок України є Італія, що забезпечує понад 50% імпорту. На Польщу у 2021 році припадало 16,56% імпорту. Польща хоча і не є ключовим виробником макаронних виробів у світі, все ж може запропонувати високоякісний продукт за оптимальними цінами. Окрім цього, у випадку з Польщею значну роль у розвитку імпорту відіграє географічна близькість між державами. 11,29% поставок здійснюється з Туреччини. На решту держав світу – близько 18% (рис. 2.8).

Рис. 2.8. Географічна структура імпорту макаронних виробів Україною у 2017 - 2021 рр., %

Джерело: складено автором за [4]

Більшість імпортерів макаронних виробів на ринку України намагаються охопити кілька цінових сегментів та пропонують продукцію окремо для низького та середнього сегментів. Лише незначна частина українських компаній концентрується на одній цінній групі (зазвичай преміум). Аналізуючи імпорт макаронних виробів Україною, необхідно також відзначити, що споживачі часто асоціюють вітчизняний продукт із сировиною нижчої якості та віддають перевагу іноземним маркам, що обумовлює зростання обсягів імпорту. Для зміни ситуації на користь української продукції окремі виробники наслідують пакування іноземних компаній (у тому числі – подають

інформацію іноземною мовою), акцентуючи увагу у рекламі на італійських технологіях виробництва.

Україна також виступає експортером макаронних виробів. Обсяги експорту за останні 5 років зросли у 2 рази з 34,82 млн. дол. США до 69,78 млн. дол. США. Найбільші темпи зростання поставок спостерігалися до Болгарії (301%), Австрії (277%), Німеччини (267%) (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

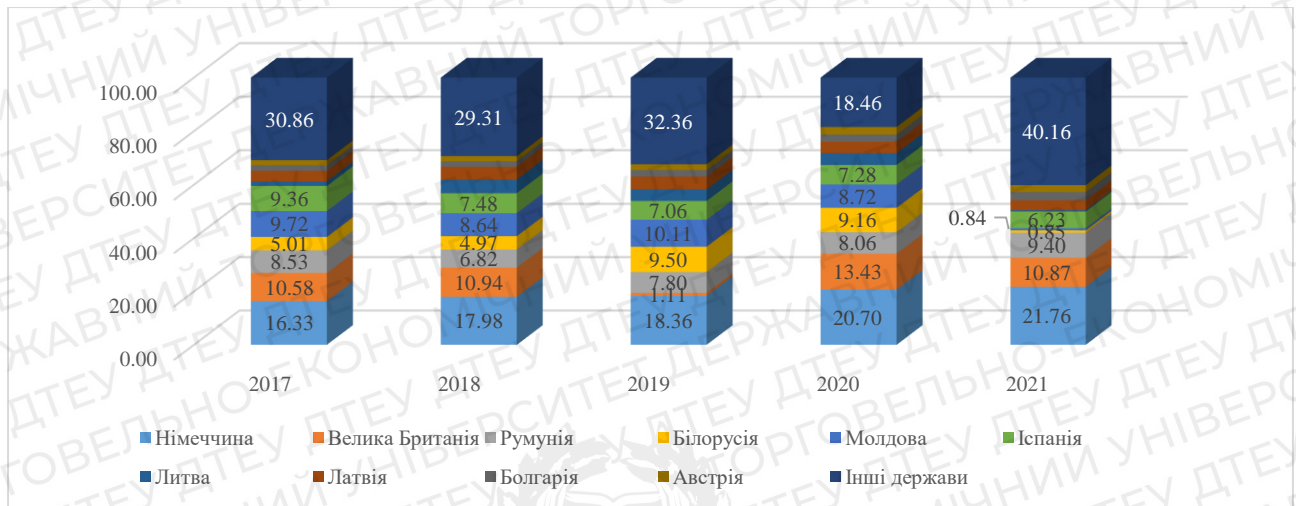
Обсяги експорту макаронних виробів України у 2017 – 2021 рр., тис. дол. США

Країна-покупець	Обсяг експорту					Абсолютна зміна		Відносна зміна	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2020	2021/ 2017	2021/ 2020	2021/ 2017
Усього	34826	38342	44364	53995	69783	15788	34957	1,29	2,00
Німеччина	5687	6893	8144	11176	15187	4011	9500	1,36	2,67
Велика Британія	3684	4194	494	7254	7584	330	3900	1,05	2,06
Румунія	2969	2615	3459	4354	6561	2207	3592	1,51	2,21
Білорусія	1744	1904	4215	4944	595	-4349	-1149	0,12	0,34
Молдова	3386	3312	4485	4707	588	-4119	-2798	0,12	0,17
Іспанія	3260	2867	3130	3929	4345	416	1085	1,11	1,33
Литва	596	1944	1904	2376	337	-2039	-259	0,14	0,57
Латвія	1385	1854	2140	2299	2613	314	1228	1,14	1,89
Болгарія	707	800	1066	1450	2126	676	1419	1,47	3,01
Австрія	660	721	971	1541	1825	284	1165	1,18	2,77
Інші держави	10748	11238	14356	9965	28022	18057	17274	2,81	2,61

Джерело: складено автором за [4]

Німеччина виступає основним ринком спрямування українських макаронних виробів – на неї у 2-21 році припадало 21,76% поставок. 10,87% імпорту спрямовувалося до Великої Британії, 9,4% - до Румунії. Частка інших держав були незначними (рис. 2.9).

Рис. 2.9. Географічна структура експорту макаронних виробів Україною у 2021 році, %

Джерело: складено автором за [4]

З огляду на війну в Україні можна прогнозувати, що протягом найближчого часу спостерігатиметься подальше споживання макаронних виробів, що буде пов'язано у першу чергу зі зниження доходів населення та високою харчовою цінністю та тривалістю зберігання цього продукту. Маловірогідним при цьому вважаємо зменшення обсягів імпорту макаронних виробів – натомість можливою є зміна асортименту іноземних закупівель.

Після стабілізації ситуації вважаємо вірогідним панування в Україні загальносвітових трендів і, зокрема, зростання популярності макаронів з твердих сортів як одного з продуктів для здорового харчування. Окрім цього, у структурі імпорту буде збільшуватися частка виробів без глютену, з цільнозернового борошна, мультизлакових макаронів, а також продукції для азіатської кухні. За підсумками маркетингового дослідження можна прогнозувати, що ринок макаронних виробів в Україні буде розвиватися шляхом збільшення споживання більш дорогих макаронів і зниження обсягу бюджетного сегменту. Завдяки відсутності захисних бар'єрів імпортна продукція з Європи продовжить витіснити з нашого ринку українські макарони. Злам цієї тенденції можливий лише в разі будь-яких форс-мажорних обставин, коли знову зросте потреба в найдешевших макаронах.

Висновки до розділу 2

Макаронні вироби є одним з найбільш доступних і корисних продуктів, багатих вуглеводами, що обумовлює їх значну популярність в усьому світі. Обсяги світової торгівлі макаронними виробами за останні 5 років зросли на 35% з 9,4 до 12,7 млрд. дол. США. До ТОП-5 експортерів входять також Китай, Південна Корея, Туреччина та Тайланд.

Обсяг імпорту макаронних виробів у світі у 2021 році склав 12,16 млн. дол. США, що на 32% більше за обсяг 2017 року. Основним імпортером макаронних виробів у світі є США (10,4% у 2021 році), значні обсяги поставок спрямовуються у Німеччину (8,11%), Францію (7,26%), Велику Британію (7,16%) та до Китаю (5,67%). До основних покупців макаронних виробів належать здебільшого держави «старої Європи», де існують тривалі традиції їх споживання.

Україна належить до держав, які покривають споживання макаронних виробів переважно за рахунок власних потреб, хоча протягом попередніх років спостерігалось посилення ролі імпорту у забезпечення внутрішнього попиту. Основним постачальником макаронних виробів на ринок України є Італія, що забезпечує понад 50% імпорту. На Польщу у 2021 році припадало 16,56% імпорту. 11,29% поставок здійснюється з Туреччини. На решту держав світу – близько 18%. Німеччина виступає основним ринком спрямування українських макаронних виробів – на неї у 2021 році припадало 21,76% поставок. 10,87% імпорту спрямовувалося до Великої Британії, 9,4% - до Румунії. Частка інших держав були незначними.

З огляду на війну в Україні можна прогнозувати, що протягом найближчого часу спостерігатиметься подальше споживання макаронних виробів, що буде пов'язано у першу чергу зі зниження доходів населення та високою харчовою цінністю та тривалістю зберігання цього продукту. Маловірогідним при цьому вважаємо зменшення обсягів імпорту макаронних виробів – натомість можливою є зміна асортименту іноземних закупівель.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ІМПОРТУ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К» МАКАРОННИХ ВИРОБІВ З ІТАЛІЇ

3.1. Організаційне забезпечення здійснення імпорту ТОВ «Епіцентр К» макаронних виробів з Італії

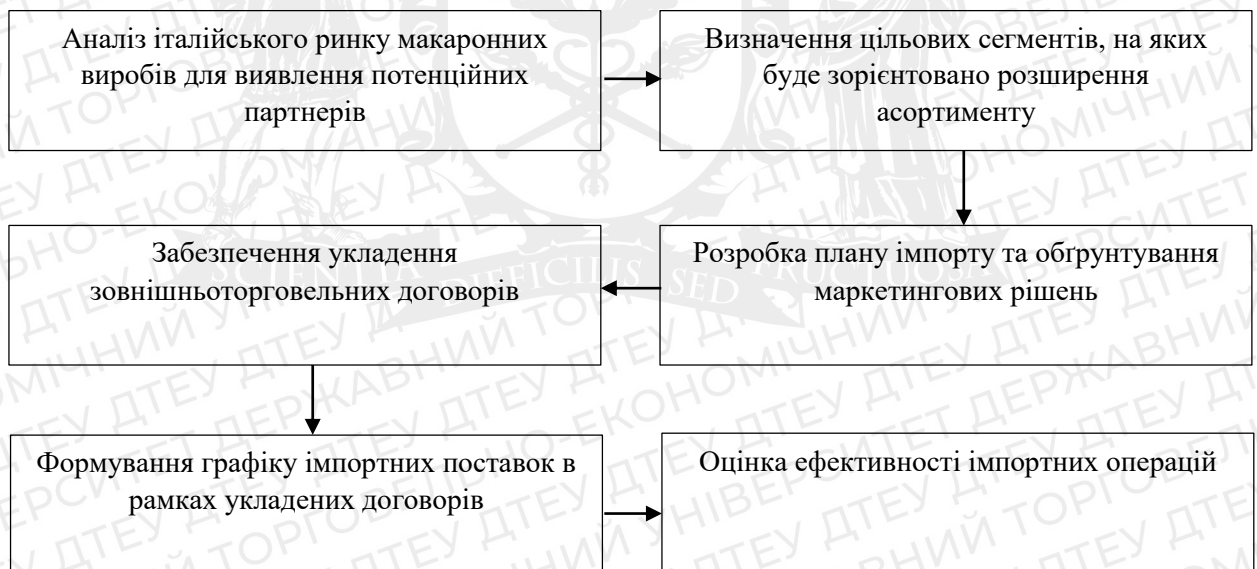
Важливим напрямком подальшого розвитку ТОВ «Епіцентр К» є постійне розширення імпорتنих операцій для забезпечення попиту споживачів на максимально високому рівні. Зважаючи на те, що напрям продажу продуктів харчування для підприємства є новим, вважаємо за доцільне сконцентруватися на поступовому поглибленні існуючого асортименту.

У попередніх розділах ми проаналізували світовий та український ринки макаронних виробів та виявили, що на цей товар існує стійкий попит і він, вірогідно, буде зростати. Таким чином доцільним є розширення імпорту продукції цієї товарної групи. На наш погляд, підприємство має поступово сконцентруватися на тому, щоб забезпечити споживачів можливістю придбати у магазинах, як ті товари, які уже користаються попитом в Україні, так і відомі у всьому світі макаронні вироби.

На першому етапі працівникам відділу зовнішньоекономічної діяльності необхідно здійснити аналіз італійського ринку макаронних виробів з метою виявлення товарів, що можуть бути цікавими для вітчизняних споживачів, займаються пошуком постачальників, встановленням бізнес-контактів та укладанням контрактів, слідкують за самим перебігом імпорتنих операцій.

Завдання відділу зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Епіцентр К» у процесі забезпечення імпорту макаронних виробів з Італії полягатимуть в наступному:

- організація комплексного вивчення та аналіз ринку Італії з метою одержання інформації щодо співвідношення попиту і пропозиції;
- визначення сегментів ринку, на які доцільно орієнтуватися при розширенні асортименту макаронних виробів;
- розробка плану імпорту, прийняття рішень щодо необхідності комунікаційної підтримки ініціативи;
- безпосередньо координація роботи з проведення імпортних операцій;
- підготовка матеріалів для укладання контрактів з італійськими постачальниками;
- планування постачань продукції відповідно до укладених договорів;
- виконання планів постачань у терміни й обсязі відповідно до замовлень і укладених договорів, оцінка ефективності імпортних операцій (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Організаційне забезпечення процесу розширення імпорту макаронних виробів ТОВ «Епіцентр К» з Італії

Джерело: складено автором

Процес реалізації імпортних операцій ТОВ «Епіцентр К» особливо у поточних умовах є досить складним, а їх реалізація потребує низки навиків, а також взаємодії з маркетологом, юристом, менеджерами окремих магазинів. На основі наявної інформації про ринок макаронних виробів Італії необхідно

прийняти рішення про те, яка сама продукція потенційно користуватиметься найбільшим попитом.

Аналіз інформації, представленої у мережі Інтернет, дозволив виявити, що найбільш відомими виробниками макаронних виробів Італії з-поміж не представлених в Україні є такі підприємства як: Voiello, Garofalo, La Molisana, Benedetto Cavalieri та Pastificio dei Campi (табл. 3.1). Аналіз асортименту продукції цих виробників, особливостей кожної з них, цінових характеристик дозволив зробити висновок, що найбільшим попитом будуть користуватися товари Voiello, La Molisana, Benedetto Cavalieri та Pastificio dei Campi [9].

Таблиця 3.1.

Компаративний аналіз макаронних виробів різних італійських виробників-потенційних партнерів ТОВ «Епіцентр К»

Бренд	Характеристика	Середня ціна на ринку
Voiello	Упаковка пасти характеризується надзвичайно привабливим дизайном. Виробляється з місцевої сировини.	1-7 євро
Garofalo	Один з найстаріших макаронних брендів Італії, існують різні формати для різних варіантів приготування	0,5-5 євро
La Molisana	Паста за оригінальними італійськими рецептами без глютену	3-7 євро за упаковку
Benedetto Cavalieri	Паста продається у 32-х розмірах та у 8-ми формах. Частина продукції сертифікована як органічна	Від 2 до 30 євро за упаковку
Pastificio dei Campi	Бренд макаронних виробів, у виробництві якого не використовуються хімікати. Виробництво лише з італійської сировини. В асортименті – 17 видів пасти	Від 3 до 17 євро за упаковку

Джерело: складено за [9]

На наш погляд, основним цільовим сегментом для реалізації наданої нами пропозиції є вищий та середній, оскільки купівельна спроможність цих споживачів наразі істотно не змінилася, і вони більш за все згодні експериментувати та купувати нову продукцію. Дешевша продукція, з якою

незнайомий споживач, може не викликати бажання її придбати в умовах обмеженості фінансових ресурсів або додаткової інформації.

Після оцінки альтернативних варіантів та потенційного вибору ТОВ «Епіцентр К» необхідно буде підготувати необхідні документи з метою встановлення контактів із потенційними партнерами. Доцільним буде попереднє визначення оптимальних для ТОВ «Епіцентр К» умов (зокрема, придбання пробної партії, надання маркетингової підтримки – фірмового пакування тощо) та вивчення інформації про підприємство-потенційного партнера для забезпечення максимально ефективної комунікації.

Одним з основних питань для ТОВ «Епіцентр К» особливо у сучасних умовах при проведенні зовнішньоторговельних переговорів стане вибір базису постачання товарів згідно з умовами Інкотермс, що розподіляють між продавцем витрати та відповідальність за доставку товару. На нашу думку, правильний вибір умови постачання є однією з найважливіших передумов здійснення ефективної операції, оскільки дозволяє сторонам мінімізувати витрати при реалізації експортно-імпортних угод. Вважаємо, що оптимальним для ТОВ «Епіцентр К» буде організація імпорту до визначеного місця в Україні (при фактичному перетині транспортом постачальника кордону) для зменшення часу проведення транспорту ТОВ «Епіцентр К» на кордоні.

Окремим пунктом працівникам ТОВ «Епіцентр К» необхідно буде обговорити з потенційними партнерами можливість отримання знижок. З огляду на поточну ситуацію у державі це є можливим. Також ретельного обговорення з партнерами потребуватиме вибір умов платежу. Як відомо, у міжнародній практиці застосовується широкий спектр платіжних інструментів, що спроможні гарантувати сторонам виконання контрагентами своїх зобов'язань. У той самий час вибір форм платежу для вітчизняних підприємств є обмеженим — у експортно-імпортних операціях з Україною найчастіше використовують 100% передплату або акредитив. У нашому випадку для мінімізації ризиків ТОВ «Епіцентр К» доцільно погоджуватися на 100%

передплату, проте при цьому доцільно звернутися до продавців з питанням надання суттєвої знижки.

Також важливим для ТОВ «Епіцентр К» має стати питання укладення угоди: з контрагентами необхідно буде узгодити, яким чином відбуватиметься підписання – при фізичній зустрічі, шляхом обміну підписаними екземплярами поштою тощо.

Після підписання зовнішньоторговельного контракту починається етап реалізації операції. Даний етап характеризується необхідністю дотримання усіх формальностей, що запроваджені країнами-учасниками ЗЕД задля захисту власних інтересів у сфері зовнішньої торгівлі. Етап реалізації зовнішньоторговельної угоди пов'язаний, у першу чергу, з необхідністю оформлення значної кількості документів, за якими здійснюється транспортування та страхування вантажу, а також його митне очищення. Довідку стосовно особливостей тарифно-нетарифного регулювання імпорту макаронних виробів представлено у додатку Б.

Порядок проходження товарами митного контролю визначається специфікою об'єкту зовнішньоторговельної угоди. З огляду на об'єкт операції – макаронні вироби, які постачаються з країни ЄС, мито на продукт буде нульовим. Додаткових довідок чи сертифікатів при імпорті цього товару також вимагати не будуть. Таким чином, менеджери ТОВ «Епіцентр К» зможуть здійснювати операцію за стандартним для них алгоритмом.

На наш погляд, на реалізацію організаційних заходів, проведення переговорів та підписання договору ТОВ «Епіцентр К» може витратити до 6 місяців. За цей час підприємству необхідно буде підготувати концепцію маркетингової компанії для підтримки ініціативи. Одним з можливих варіантів є проведення «так званих» італійських днів на початку продажів нових товарів, тобто надання на усю італійську продукцію знижок, проведення акцій тощо. При цьому ТОВ «Епіцентр К» матиме змогу також презентувати потенційним покупцям нові товари.

Окрім безпосередньої реклами у магазині доцільним буде проведення також маркетингових заходів в мережі Інтернет, а також поширення інформації через інші джерела, видання, які пропонує клієнтам ТОВ «Епіцентр К».

Вважаємо, що маркетингова підтримка зазначеної ініціативи є надзвичайно важливою, оскільки у клієнтів підприємства необхідно сформулювати бажання придбати продукцію.

Для того, щоб максимізувати позитивний ефект від диверсифікації асортименту, важливим завданням для ТОВ «Епіцентр К» має стати оцінка ефективності імпорتنих операцій. На першому етапі оцінку доцільно буде здійснити уже за тиждень реалізації заходів (коли маркетингові витрати будуть найвищими), повторну оцінку – за 3 місяці реалізації продукції. Це дозволить корегувати подальший маркетинговий план продажу відповідних товарів.

Нездійснення оцінки ефективності імпоротної операції може мати негативний вплив на результати досліджуваного підприємства, оскільки не дозволить менеджерам вчасно зреагувати на проблему.

Таким чином, на основі аналізу ринку макаронних виробів України та світу, нами було обґрунтовано доцільність здійснення ТОВ «Епіцентр К» імпорту макаронних виробів Voiello, La Molisana, Benedetto Cavalieri та Pastificio dei Campi на умові 100-ї передплати на умові DPU Калинівка Васильківський район Київської області (митний термінал Епіцентр) з метою підвищення попиту на цю асортименту групу з боку споживачів, що належать до середнього та преміум сегментів. Для підвищення ефективності наданої пропозиції важливе значення матиме маркетингова підтримка, зокрема проведення тематичних «італійських» днів, а також активне поширення інформації про нові товари у Інтернеті та друкованих виданнях ТОВ «Епіцентр К».

Для забезпечення максимальної віддачі працівників при реалізації наданих нами пропозицій доцільно впровадити премію за умови досягнення рівнем ефективності імпорту продукції визначеного рівня та за умови продажу за перший місяць певної кількості продукції (пропонуємо встановити межу на

1000 пачок кожного виду продукції для усіх магазинів мережі). Це також дозволить стимулювати персонал до більш ретельного проведення переговорного процесу, а також продумування рекламної компанії та заходів стимулювання збуту.

На наш погляд, з огляду на популярність макаронних виробів як товару тривалого зберігання, пошук українцями «маленьких» радощів у складних умовах війни, реалізація наданої нами пропозиції може стати для досліджуваного підприємства успішною.

3.2. Прогнозна оцінка результативності імпорту ТОВ «Епіцентр к» макаронних виробів з Італії

Як зазначалося у попередньому параграфі, важливу роль у процесі ухвалення управлінських рішень та на етапі контролю їх виконання має відігравати оцінка ефективності відповідних операцій. З метою підтвердження доцільності здійснення ТОВ «Епіцентр К» імпорту макаронних виробів з Італії нами було здійснено прогнозування показників ефективності імпорту макаронних виробів різних виробників.

У першу чергу ми розраховували прогнозні показники імпорту макаронних виробів ТМ «Voiello» (розрахунок здійснювали для трьох варіантів – картонна упаковка вагою 1500 г (контрактна вартість на умовах DPU – 3,1 євро), прозора упаковка 1 кг (контрактна вартість - на умовах DPU – 2,7 євро), сімейна упаковка вагою 3 кг з 4-ма видами макаронних виробів (контрактна вартість - на умовах DPU – 5,1 євро) (табл. 3.2).

Як видно з представленої таблиці, за умови встановлення цін на продукцію на рівні 230 грн, 185 грн та 380 грн відповідно (що, з огляду на вагу упаковок, відповідає цінам на макаронні вироби цього цінового сегменту в Україні), можна очікувати, що імпорт продукції цього виробника буде високо ефективним.

Таблиця 3.2.

**Прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»
макаронних виробів ТМ «Voiello»**

Показник	Картонна упаковка	Прозора упаковка	Сімейна упаковка
Контрактна вартість імпортової продукції, євро	3100	2700	5100
Митна вартість імпортової продукції, грн	139500	121500	229500
ПДВ при імпорті, грн	27900	24300	45900
Логістичні витрати в Україні, грн	4743	4131	7803
Витрати на стимулювання збуту, грн	8000	8000	8000
Повні витрати при здійсненні імпорту, грн	180143	157931	291203
Дохід від реалізації у торговельній мережі, грн	230000	185000	380000
Ефект (прибуток) від імпорту, грн	49857	27069	88797
Чистий прибуток від імпорту, грн	40883	22196	72814
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,28	1,17	1,30

Джерело: розрахунки автора

Ми також розрахували прогнозу ефективність імпорту макаронних виробів продукції ТМ «La Molisana». Для прогнозування було обрано упаковку безглітенових макаронних виробів вагою 900 г за ціною 2,5 євро та вагою 1,5 кг за ціною 3,3 євро. Вартість реалізації продукції на ринку України – 160 та 220 грн відповідно (табл. 3.3).

При здійсненні розрахунків ми використовуємо прогнозний курс євро на рівні 45 грн/євро, оскільки попри фіксацію курсу Національним банком України, операції підприємство буде здійснювати за ринковим курсом, який уже на нинішньому етапі наближається до цієї позначки. Відповідно ринкові ціни на продукти харчування будуть істотно зростати, а на преміум бренди вони будуть досягати 250 – 300 грн за упаковку 1-1,5 кг.

Таблиця 3.3.

**Прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»
макаронних виробів ТМ «La Molisana»**

Показник	Упаковка 900 г	Упаковка 1,5 кг
Контрактна вартість імпортової продукції, євро	2500	3300
Митна вартість імпортової продукції, грн	112500	148500
ПДВ при імпорті, грн	22500	29700
Логістичні витрати в Україні, грн	3825	5049
Витрати на стимулювання збуту, грн	8000	8000
Повні витрати при здійсненні імпорту, грн	146825	191249
Дохід від реалізації у торговельній мережі, грн	160000	220000
Ефект (прибуток) від імпорту, грн	13175	28751
Чистий прибуток від імпорту, грн	10803	23575
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,09	1,15

Джерело: розрахунки автора

На наступному етапі ми спрогнозували показники ефективності імпорту макаронних виробів ТМ «Benedetto Cavalieri». Розрахунок ми здійснювали для двох варіантів – упаковки 1,5 кг та подарункової упаковки з 7-ма видами макаронів вагою 5 кг. При цьому для останнього типу продукції ми знизили прогнозну кількість імпорту до 500 одиниць (табл. 3.4).

Дані таблиці свідчать, що імпорт обох типів продукції буде ефективним, хоча для невеликої упаковки показник ефективності буде дорівнювати усього 1,09, що вказує на доцільність перегляду умов операцій для забезпечення ширших можливостей для підприємства щодо встановлення надбавок.

Також доцільно брати до уваги, що при розрахунку ми враховували додаткові маркетингові видатки – після припинення маркетингової акції ефективність імпорту зросте.

Таблиця 3.4.

**Прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»
макаронних виробів ТМ «Benedetto Cavalieri»**

Показник	Упаковка 1,5 кг	Подарункова упаковка з 7-ма видами макаронів (5 кг)
Контрактна вартість імпортової продукції, євро	4000	15000
Митна вартість імпортової продукції, грн	180000	675000
ПДВ при імпорті, грн	36000	135000
Логістичні витрати в Україні, грн	6120	22950
Витрати на стимулювання збуту, грн	8000	8000
Повні витрати при здійсненні імпорту, грн	230120	840950
Дохід від реалізації у торговельній мережі, грн	250000	1200000
Ефект (прибуток) від імпорту, грн	19880	359050
Чистий прибуток від імпорту, грн	16302	294421
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,09	1,43

Джерело: розрахунки автора

Нами було також здійснено прогноз ефективності імпорту макаронних виробів ТМ «Pastificio dei Campi». Розрахунок показників ефективності також здійснювали для двох варіантів продукту – упаковки з чотирьох видів макаронів загальною вагою 2 кг за ціною 5 євро та подарункового набору вагою 3,5 кг ціною 17 євро (табл. 3.5).

З огляду на високий курс імпорт невеликих упаковок макаронних виробів за ціною 4-5 євро є набагато менш ефективним за поставку продукції у подарункових ексклюзивних упаковках, оскільки така продукція рідко представлена в асортименті інших продавців, спожива не матиме можливостей порівнювати пропозицію ТОВ «Епіцентр К» з іншими, і рівень націнки на такі товари може бути істотно вищим.

Таблиця 3.5.

**Прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»
макаронних виробів ТМ «Pastificio dei Campi»**

Показник	Упаковка 2 кг	Подарункова упаковка (3,5 кг)
Контрактна вартість імпортової продукції, євро	5000	17000
Митна вартість імпортової продукції, грн	225000	765000
ПДВ при імпорті, грн	45000	153000
Логістичні витрати в Україні, грн	7650	26010
Витрати на стимулювання збуту, грн	8000	8000
Повні витрати при здійсненні імпорту, грн	285650	952010
Дохід від реалізації у торговельній мережі, грн	300000	1100000
Ефект (прибуток) від імпорту, грн	14350	147990
Чистий прибуток від імпорту, грн	11767	121351
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,05	1,16

Джерело: розрахунки автора

Водночас вважаємо, що підприємству важливо бути першим у діалозі з провідними італійськими постачальниками для того, щоб не дати можливість розширити асортимент одного з найбільш зручних для споживання в умовах війни продукту конкурентам. За умови придбання широкого асортименту товарів ТОВ «Епіцентр к» може провести переговори стосовно отримання знижок для забезпечення більшого рівня цінової мобільності.

На основі усіх попередніх таблиць ми розрахували прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К» нових макаронних виробів з Італії (табл. 3.6).

Здійснені розрахунки свідчать, що реалізація наданих нами рекомендацій дозволить ТОВ «Епіцентр К» забезпечити достатньо високий для продуктів харчування рівень ефективності імпорту.

Таблиця 3.6.

**Прогнозні показники ефективності імпорту ТОВ «Епіцентр К»
макаронних виробів з Італії**

Показник	Значення показника
Контрактна вартість імпортової продукції, євро	57700
Митна вартість імпортової продукції, грн	2596500
ПДВ при імпорті, грн	519300
Логістичні витрати в Україні, грн	88281
Витрати на стимулювання збуту, грн	72000
Повні витрати при здійсненні імпорту, грн	3276081
Вартість на території України, грн	4025000
Ефект імпорту, грн	748919
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,23

Джерело: розрахунки автора

У випадку, якщо компанія зможе більш ефективно укласти договори та забезпечити отримання від продавців знижок, можна очікувати, що рівень ефективності імпортованих операцій буде ще вищим.

Таким чином, вважаємо реалізацію пропозиції щодо імпорту ТОВ «Епіцентр К» ексклюзивних марок макаронних виробів з Італії доцільною та такою, що дозволить підприємству привернути нових клієнтів та збільшити рівень ефективності діяльності.

Висновки до розділу 3

Нами було обґрунтовано доцільність здійснення ТОВ «Епіцентр К» імпорту макаронних виробів Voiello, La Molisana, Benedetto Cavalieri та Pastificio dei Campi на умові 100-ї передплати на умові DPU Київ з метою підвищення попиту на цю асортименту групу з боку споживачів, що належать до середнього та преміум сегментів. Для підвищення ефективності наданої пропозиції важливе значення матиме маркетингова підтримка, зокрема проведення тематичних «італійських» днів, а також активне поширення інформації про нові товари у Інтернеті та друкованих виданнях ТОВ «Епіцентр К».

Було виявлено, що прогнозна ефективність імпорту макаронної продукції ТМ «Voiello» коливатиметься від 1,17 до 1,3. Розрахунки засвідчили також високу ефективність імпорту подарункових упаковок макаронних продуктів ТМ «Benedetto Cavalieri» (1,43), водночас рівень ефективності імпорту простіших товарів цього виробника складатиме 1,09. Ми також розрахували прогнозну ефективність імпорту макаронних виробів продукції ТМ «La Molisana» - вона склала 1,09 та 1,15 для різних типів продуктів. Прогноз ефективності імпорту макаронних виробів ТМ «Pastificio dei Campi» дозволив виявити, що рівень ефективності імпорту коливатиметься від 1,05 та 1,16.

Здійснені розрахунки свідчать, що реалізація наданих нами рекомендацій дозволить ТОВ «Епіцентр К» забезпечити достатньо високий для продуктів харчування рівень ефективності імпорту. Вважаємо реалізацію пропозиції щодо імпорту ТОВ «Епіцентр К» ексклюзивних марок макаронних виробів з Італії доцільною та такою, що дозволить підприємству привернути увагу нових клієнтів до підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

ТОВ «Епіцентр-К» є одним з найбільш відомих підприємств України. До війни активно розвивалося, нарощуючи обсяги діяльності та збільшуючи прибутки. За результатами 2020 року обсяг чистого доходу підприємства досягнув 50,4 млрд. грн., що на 22% більше за показник 2018 року. Після оподаткування чистий фінансовий результат ТОВ «Епіцентр К» у 2020 році склав 3,17 млрд. грн., що на 7% більше за показник 2018 року, проте менше ніж було отримано до пандемії коронавірусу.

Загалом, фінансовий стан підприємства за результатами останніх років можна вважати стабільним, проте переважання в структурі капіталу короткострокових позик обумовлює ризики для підприємства, які доцільно нівелювати. Досліджуване підприємство динамічно розвивається, нарощує обсяги діяльності, проте такий розвиток фінансується у першу чергу із зовнішніх джерел фінансування, що провокує ризики та вказує на доцільність оптимізації політики фінансування та витрат.

Важливу роль у розвитку ТОВ «Епіцентр К» відіграє на нинішньому етапі імпортна діяльність. У 2020 році у сфері реалізації імпортової продукції було сформовано 13,25% доходу, при цьому у доковідний 2019 рік цей показник досягав 17,75%. ТОВ «Епіцентр К» пропонує клієнтам широкий асортимент товарів різних товарних груп, які тим чи іншим чином пов'язані з будівництвом, ремонтом або облаштуванням побуту. Основними напрямками зовнішніх закупок попри надзвичайно широкий асортимент підприємства на нинішньому етапі є будівельні матеріали (частка яких у 2020 році істотно зменшилася до 31,24%) та меблі і сантехніка (28,91% у 2020 році). Пандемія коронавірусу суттєво змінила географічну структуру імпорту ТОВ «Епіцентр К», і наразі майже 50% усіх імпортних поставок припадає на Західну Європу. На нинішньому етапі імпортні операції досліджуваного підприємства є ефективними, хоча внаслідок значного зростання імпортних витрат (у першу чергу – логістичних) за відсутності можливостей для значного підвищення цін

ефективність імпорتنих операцій знизилася з 1,43 у 2018 році та 1,49 у 2019 році до 1,35 у 2020 році.

Макаронні вироби є одним з найбільш доступних і корисних продуктів, багатих вуглеводами, що обумовлює їх значну популярність в усьому світі. Обсяги світової торгівлі макаронними виробами за останні 5 років зросли на 35% з 9,4 до 12,7 млрд. дол. США. До ТОП-5 експортерів входять також Китай, Південна Корея, Туреччина та Тайланд.

Обсяг імпорту макаронних виробів у світі у 2021 році склав 12,16 млн. дол. США, що на 32% більше за обсяг 2017 року. Основним імпортером макаронних виробів у світі є США (10,4% у 2021 році), значні обсяги поставок спрямовуються у Німеччину (8,11%), Францію (7,26%), Велику Британію (7,16%) та до Китаю (5,67%). До основних покупців макаронних виробів належать здебільшого держави «старої Європи», де існують тривалі традиції їх споживання.

Україна належить до держав, які покривають споживання макаронних виробів переважно за рахунок власних потреб, хоча протягом попередніх років спостерігалася посилення ролі імпорту у забезпечення внутрішнього попиту. Основним постачальником макаронних виробів на ринок України є Італія, що забезпечує понад 50% імпорту. На Польщу у 2021 році припадало 16,56% імпорту. 11,29% поставок здійснюється з Туреччини. На решту держав світу – близько 18%. Німеччина виступає основним ринком спрямування українських макаронних виробів – на неї у 2021 році припадало 21,76% поставок. 10,87% імпорту спрямовувалося до Великої Британії, 9,4% - до Румунії. Частка інших держав були незначними.

З огляду на війну в Україні можна прогнозувати, що протягом найближчого часу спостерігатиметься подальше споживання макаронних виробів, що буде пов'язано у першу чергу зі зниження доходів населення та високою харчовою цінністю та тривалістю зберігання цього продукту. Маловірогідним при цьому вважаємо зменшення обсягів імпорту макаронних виробів – натомість можливою є зміна асортименту іноземних закупівель.

Нами було обгрунтовано доцільність здійснення ТОВ «Епіцентр К» імпорту макаронних виробів Voiello, La Molisana, Benedetto Cavalieri та Pastificio dei Campi на умові 100-ї передплати на умові DPU Калинівка Васильківський район Київської області (митний термінал Епіцентр) з метою підвищення попиту на цю асортименту групу з боку споживачів, що належать до середнього та преміум сегментів. Для підвищення ефективності наданої пропозиції важливе значення матиме маркетингова підтримка, зокрема проведення тематичних «італійських» днів, а також активне поширення інформації про нові товари у Інтернеті та друкованих виданнях ТОВ «Епіцентр К».

Було виявлено, що прогнозна ефективність імпорту макаронної продукції ТМ «Voiello» коливатиметься від 1,17 до 1,3. Розрахунки засвідчили також високу ефективність імпорту подарункових упаковок макаронних продуктів ТМ «Benedetto Cavalieri» (1,43), водночас рівень ефективності імпорту простіших товарів цього виробника складатиме 1,09. Ми також розраховали прогнозу ефективність імпорту макаронних виробів продукції ТМ «La Molisana» - вона склала 1,09 та 1,15 для різних типів продуктів. Прогноз ефективності імпорту макаронних виробів ТМ «Pastificio dei Campi» дозволив виявити, що рівень ефективності імпорту коливатиметься від 1,05 та 1,16.

Здійснені розрахунки свідчать, що реалізація наданих нами рекомендацій дозволить ТОВ «Епіцентр К» забезпечити достатньо високий для продуктів харчування рівень ефективності імпорту. Вважаємо реалізацію пропозиції щодо імпорту ТОВ «Епіцентр К» ексклюзивних марок макаронних виробів з Італії доцільною та такою, що дозволить підприємству привернути увагу нових клієнтів до підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сайт ТОВ «Епіцентр К». URL: <https://epicentrk.ua/>
2. Country & Product Complexity Rankings. URL: <https://atlas.cid.harvard.edu/rankings/product>
3. Statista. Pasta – Worldwide. URL: <https://www.statista.com/outlook/cmo/food/bread-cereal-products/pasta/worldwide>
4. TradeMap. Trade statistics for international business development. URL: <https://www.trademap.org/>
5. Італія займає першість з виробництва та експорту макаронних виробів. URL: <https://ccipu.org/ua/news/%D1%96tal%D1%96ya-zauma%D1%94-persh%D1%96sty-z-virobnitstva-ta-eksportu-makaronnih-virob%D1%96v>
6. Pasta Market: Global Industry Trends, Share, Size, Growth, Opportunity and Forecast 2023-2028. URL: <https://www.imarcgroup.com/pasta-market>
7. В Україні скорочується виробництво макаронів: у кого купуємо цей продукт. URL: <https://glavcom.ua/economics/finances/v-ukrajini-skorochujetsya-virobnictvo-makaroniv-u-kogo-kupujemo-cey-produkt-800842.html>
8. Макаронні вироби. Аналіз переваг споживачів і основних виробників/ URL: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/makaronnye-izdeliya.-analiz-predpochtenij-potrebitelej-osnovnyh-proizvoditelej-i-situacii-na-rynke.html>
9. 11 Best Italian Pasta Brands. URL: <https://www.italyweloveyou.com/italian-pasta-brands/>
10. Довідка по товару УКТЗЕД. URL: <https://qdpro.com.ua/uk/goodinfo/1902309000>
11. Бабенко В. О. Дослідження стратегічних перспектив розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі [Електронний ресурс] / В. О. Бабенко, В. О. Петухова, М. В. Сідоров // Технологический аудит и резервы производства. - 2016. - №

3(5). - С. 41-48. - Режим доступу:
[http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_3\(5\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tatrv_2016_3(5)_9)

12. Бестужева С. В. Формування та реалізація міжнародної інвестиційної стратегії підприємства: методичний аспект [Електронний ресурс] / С. В. Бестужева, В. О. Козуб // Економічний простір. - 2020. - № 154. - С. 16-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2020_154_4
13. Боярчук А. І. Концептуальні засади управління "зеленим" бізнесом із урахуванням досвіду міжнародного фінансового менеджменту [Електронний ресурс] / А. І. Боярчук, Д. В. Чабанов // Економічні інновації. - 2019. - Т. 21, Вип. 3. - С. 18-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2019_21_3_4
14. Боярчук А. І. Напрями поліпшення управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства як основа організації міжнародної торгівлі [Електронний ресурс] / А. І. Боярчук // Причорноморські економічні студії. - 2018. - Вип. 34. - С. 16-19. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_34_5
15. Доронін А. В. Роль міжнародного менеджменту у формуванні сучасних підходів до міжнародного бізнесу [Електронний ресурс] / А. В. Доронін, В. О. Либа, Д. С. Ревенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 11. - С. 43-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumeveg_2017_11_11
16. Євтушенко В. А. Планування зовнішньоекономічної діяльності як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств на світовому ринку [Електронний ресурс] / В. А. Євтушенко, В. І. Ляшевська, О. С. Копитцова // Бізнес Інформ. - 2021. - № 6. - С. 38-43.
17. Жигалкевич Ж. М. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції [Електронний ресурс] / Ж. М. Жигалкевич, О. В. Станіславський // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський

- політехнічний інститут". - 2019. - № 16. - С. 116-123. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2019_16_15
18. Завгородній А. В. Принципи зовнішньоекономічної діяльності: національний та регіональний виміри [Електронний ресурс] / А. В. Завгородній // Український журнал прикладної економіки. - 2019. - Т. 4, № 1. - С. 85-93. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2019_4_1_12
19. Калайтан Т. В. Резерви зростання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / Т. В. Калайтан, Р. К. Шурпенкова, О. М. Сарахман // Підприємництво і торгівля. - 2019. - Вип. 24. - С. 97-102. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2019_24_16
20. Ковтун Е. О. Формування ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства [Електронний ресурс] / Е. О. Ковтун // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2020. - № 6. - С. 285-290. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_6_49
21. Когут У. І. Антикризове управління витратами підприємства в умовах міжнародної економічної діяльності [Електронний ресурс] / У. І. Когут, Н. І. Горбаль, Р. Б. Вільгуцька // Наукові записки [Української академії друкарства]. - 2017. - № 2. - С. 197-206. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_2017_2_23
22. Костенко А. М. Диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності підприємств України в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / А. М. Костенко // Водний транспорт. - 2019. - Вип. 1. - С. 94-98. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodt_2019_1_16
23. Ларіна Я. С. Маркетингові стратегії в міжнародному бізнесі: роль, умови та методи вибору [Електронний ресурс] / Я. С. Ларіна // Економічні інновації. - 2017. - Вип. 64. - С. 183-189. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecinn_2017_64_31

24. Морозов Р. В. Трансформація менеджменту підприємств на всіх рівнях функціонування у міжнародному бізнесі [Електронний ресурс] / Р. В. Морозов, О. Г. Морозова // Вісник Херсонського національного технічного університету. - 2019. - № 4. - С. 187-192. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtu_2019_4_25
25. Муренець І. Г. Оцінка якості управління вітчизняними підприємствами в міжнародному середовищі [Електронний ресурс] / І. Г. Муренець // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2017. - № 3(1). - С. 12-17. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_3\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2017_3(1)_4)
26. Пашков І. А. Аналіз досвіду втілення міжнародними компаніями стратегій просування та їх місце в концепції маркетинг-міксу [Електронний ресурс] / І. А. Пашков, А. Р. Голянчук // Причорноморські економічні студії. - 2016. - Вип. 11. - С. 37-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_11_9
27. Пермінова С. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю як фактор успіху сучасного підприємства [Електронний ресурс] / С. О. Пермінова, Є. В. Романко // Молодий вчений. - 2016. - № 2. - С. 70-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_2_20
28. Супрун С. Д. Етапи формування міжнародної маркетингової стратегії підприємств [Електронний ресурс] / С. Д. Супрун, В. М. Стратійчук // Молодий вчений. - 2016. - № 8. - С. 39-42. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_8_12
29. Турчак В. В. Формування стратегії міжнародної діяльності підприємства [Електронний ресурс] / В. В. Турчак // Молодий вчений. - 2017. - № 3. - С. 863-866. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_3_199
30. Хаджинов І. В. Трансформація системи менеджменту персоналу міжнародних компаній [Електронний ресурс] / І. В. Хаджинов, М. Є. Шкурат // Проблеми системного підходу в економіці. - 2018. - Вип. 6. - С. 33-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_6_7

31. Шедяков В. Є. Процеси трансформації міжнародних економічних відносин як "вікно можливостей" для змін стратегічного значення [Електронний ресурс] / В. Є. Шедяков // Формування ринкових відносин в Україні. - 2021. - № 6. - С. 34-39. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_6_6

ДОДАТКИ

Додаток А

ТОВ «ЕПЦЕНТР-К»
Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 На 31 грудня 2020 року
 Форма №1

Актив	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 543	32 720
первісна вартість	1001	44 846	73 004
накопичена амортизація	1002	32 303	40 284
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 869 460	3 692 156
Основні засоби	1010	12 304 648	15 231 712
первісна вартість	1011	17 210 534	21 335 058
знос	1012	4 905 886	6 103 346
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1 755 267	3 129 633
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	68 629	23 116
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	16 010 547	22 109 337
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	13 885 925	15 389 033
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 467 824	2 182 479
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	0	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 381 455	3 859 491
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	921 054	642 802
Витрати майбутніх періодів	1170	7 322	5 399
Інші оборотні активи	1190	217 473	336 837
Усього за розділом II	1195	20 881 053	22 416 054
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	21	0
Баланс	1300	36 891 621	44 525 391
Пасив	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 542 267	17 688 086
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	14 700 877	17 846 696
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0

Довгострокові кредити банків	1510	2 008 688	4 142 910
Інші довгострокові зобов'язання	1515	256 738	312 170
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	2 265 426	4 455 080
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	776 000	767 497
товари, роботи, послуги	1615	14 514 081	16 290 054
розрахунками з бюджетом	1620	273 257	326 833
у тому числі з податку на прибуток	1621	215 457	244 727
розрахунками зі страхування	1625	24 716	17 379
розрахунками з оплати праці	1630	160 208	137 988
Поточні забезпечення	1660	509 245	539 038
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	3 667 811	4 144 753
Усього за розділом III	1695	19 925 318	22 223 615
IV.Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	36 891 621	44 525 391

ТОВ «ЕПЦЕНТР-К»
Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
 Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Форма №1

Актив	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 870	12 543
первісна вартість	1001	32 540	44 846
накопичена амортизація	1002	27 670	32 303
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 500 430	1 869 460
Основні засоби	1010	8 568 122	12 304 648
первісна вартість	1011	11 500 250	17 210 534
знос	1012	2 932 128	4 905 886
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
Інші фінансові інвестиції	1035	1 750 200	1 755 267
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	68 629
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	11 823 622	16 010 547
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	13 250 000	13 885 925
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	770 000	1 467 824
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130		0
з бюджетом	1135		0
у тому числі з податку на прибуток	1136		0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 320 100	4 381 455
Поточні фінансові інвестиції	1160		0
Гроші та їх еквіваленти	1165	690 000	921 054
Витрати майбутніх періодів	1170	2 800	7 322
Інші оборотні активи	1190	270 000	217 473
Усього за розділом II	1195	18 302 900	20 881 053
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	21
Баланс	1300	30 126 522	36 891 621

Пасив	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	158 610	158 610
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	12 300 000	14 542 267
Неоплачений капітал	1425		0
Вилучений капітал	1430		0
Усього за розділом I	1495	12458 610	14 700 877
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	910 000	2 008 688
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	256 738
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	910 000	2 265 426
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	776 000	776 000
товари, роботи, послуги	1615	13 454 053	14 514 081
розрахунками з бюджетом	1620	180 545	273 257
у тому числі з податку на прибуток	1621	130 000	215 457
розрахунками зі страхування	1625	62528	24 716
розрахунками з оплати праці	1630	140 000	160 208
Поточні забезпечення	1660	250 620	509 245
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1891166	3 667 811
Усього за розділом III	1695	16 754 912	19 925 318
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		0
Баланс	1900	30 126 522	36 891 621

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма 2
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код	За звітний період, тис.грн.	За аналогічний період попереднього року, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	50 382 425	43 979 194
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	35 593 670	30 814 751
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий			
прибуток	2090	14 788 755	13 164 443
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	737 243	530 835
Адміністративні витрати	2130	872 759	751 814
Витрати на збут	2150	8 648 047	7 985 945
Інші операційні витрати	2180	920 408	254 271
Фінансовий результат від операційної діяльності			
прибуток	2190	5 084 784	4 703 248
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	211 555	3 851
Інші доходи	2240	554 085	354 733
Фінансові витрати	2250	295 646	250 094
Втрати від участі в капіталі	2255	0	24 516
Інші витрати	2270	1 438 592	363 438
Фінансовий результат до оподаткування			
прибуток	2290	4 116 186	4 423 784
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-944 982	-821 675
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат			
прибуток	2350	3 171 204	3 602 109
збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншими сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355, 2460)	2465	3 171 204	3 602 109

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1 254 935	887 499
Витрати на оплату праці	2505	5 208 532	4 711 766
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 056 667	952 162
Амортизація	2515	1 667 998	1 096 995
Інші операційні витрати	2520	3 465 135	2 581 842
Разом	2550	12 653 267	10 230 264

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

Форма 2

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код	За звітний період, тис.грн.	За аналогічний період попереднього року, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 979 194	41 400 220
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	30 814 751	30 400 580
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий			
прибуток	2090	13 164 443	10 999 640
збиток	2095	0	
Інші операційні доходи	2120	530 835	260 235
Адміністративні витрати	2130	751 814	540 040
Витрати на збут	2150	7 985 945	6 623 200
Інші операційні витрати	2180	254 271	396373
Фінансовий результат від операційної діяльності			
прибуток	2190	4 703 248	3 700 262
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	3 851	180 000
Інші доходи	2240	354 733	52 000
Фінансові витрати	2250	250 094	91 550
Втрати від участі в капіталі	2255	24 516	0
Інші витрати	2270	363 438	210 000
Фінансовий результат до оподаткування			
прибуток	2290	4 423 784	3630712
збиток	2295	0	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-821 675	-670 000
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	
Чистий фінансовий результат			
прибуток	2350	3 602 109	2 960 712
збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншими сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355, 2460)	2465	3 602 109	2 960 712

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	887 499	750 000
Витрати на оплату праці	2505	4 711 766	3 950 230
Відрахування на соціальні заходи	2510	952 162	805 124
Амортизація	2515	1 096 995	602 365
Інші операційні витрати	2520	2 581 842	1 806 236
Разом	2550	10 230 264	7 913 955

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Довідка стосовно імпорту макаронних виробів в Україну

Головна													
Головне меню - Головна - Програме забезпечення - Заявки на ввіз - Форум - Курси валют													
Навігатор ЗЕД - База документів - Каталог документів - Дайджест документів - Українська класифікація товарів ЗЕД - Самий список товарів подвійного використання - Класифікаційне рішення ДМСУ - Середні розрахункова вартість товарів з іноземного ЗЕД - Довідка по товару УКТЗЕД - Митний калькулятор - Митний калькулятор для громадян (МІВ) - Розрахунок імпорту автомобіля													
Інформаційна підтримка - Електронне декларування - Саме ввіз для міжнародної торгівлі - Час очікування в пунктах пропуску - Перевірити ВМД - Митний кодекс України - Кодекс України - Довідковий матеріал - Акти новин - Обговорення законопроектів - Віддалений контроль ВМД - Перелік тестових заявлень - Пашпортні питання - Розклади на сайті													
Докази отримання Позовні документи: - Митні субординативні вантажі, експорт, імпорти та інші роки - Митні послуги Одеса - Хмельницький Київ Миколаїв Дніпро													
Довідка по товару УКТЗЕД Код товару : 1902 30 90 00 станом на 02.02.2023 Макаронні вироби варені або наварені, начинені (міксом чи іншими продуктами) або не начинені, або приготовлені іншим способом, наприклад, спагетті, макарони, локшина, лазанья, галушки, равіоли, канелони, кускус, готовий або не готовий до вживання: - інші макаронні вироби: - інші Основа одиниця виміру: кг (код 166) Додаткова одиниця виміру: немає													
ІМПОРТ ЕКСПОРТ ТРАНЗИТ													
1. Ввізне мито Являє собою податок на переміщення товарів через митний кордон України. Див. додатково "Класифікатор звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України", затверджений наказом Міністерства фінансів від 20.09.2012 року № 1011. <table border="1"> <tr> <td>Пільгова ставка</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Повна ставка</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>Діє</td> <td>з 01.01.2023</td> </tr> </table> Підстава: Закон України ВР № 2697-IX від 19.10.2022 Про Митний тариф України Коментарі: Макаронні вироби варені або наварені, начинені (міксом чи іншими продуктами) або не начинені, або приготовлені іншим способом, наприклад, спагетті, макарони, локшина, лазанья, галушки, равіоли, канелони; кускус, готовий або не готовий до вживання: - інші макаронні вироби: - інші		Пільгова ставка	10%	Повна ставка	10%	Діє	з 01.01.2023						
Пільгова ставка	10%												
Повна ставка	10%												
Діє	з 01.01.2023												
2. Зменшення ставок ввізного мита (ЕАВТ) Преференція по миту: "403". Товари, вказані у коментарі, що ввозяться в Україну згідно з міжурядовою угодою України з державами ЕАВТ оподатковуються ввізним митом за зменшеними ставками. <table border="1"> <tr> <td>Ставка</td> <td>0 %</td> </tr> <tr> <td>Діє</td> <td>з 01.01.2023</td> </tr> </table> Підстава: Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЕАВТ Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про сільське господарство між Україною та Ісландією Коментарі: Міждержавна Угода з Ісландією <table border="1"> <tr> <td>Ставка</td> <td>0 %</td> </tr> <tr> <td>Діє</td> <td>з 01.01.2023</td> </tr> </table> Підстава: Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЕАВТ Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про сільське господарство між Україною та Королівством Норвегії Коментарі: Міждержавна Угода з Королівством Норвегії <table border="1"> <tr> <td>Ставка</td> <td>0 %</td> </tr> <tr> <td>Діє</td> <td>з 01.01.2023</td> </tr> </table> Підстава: Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЕАВТ Міждержавна угода від 24.06.2010 Угода про сільське господарство між Україною та Швейцарською Конфедерацією Коментарі:		Ставка	0 %	Діє	з 01.01.2023	Ставка	0 %	Діє	з 01.01.2023	Ставка	0 %	Діє	з 01.01.2023
Ставка	0 %												
Діє	з 01.01.2023												
Ставка	0 %												
Діє	з 01.01.2023												
Ставка	0 %												
Діє	з 01.01.2023												

Коментарі:
Міждержавна Угода з Князівством Ліхтенштейн

Ставка **0 %**
Діє з **01.01.2023**

Підстава:

- Міждержавна угода від 24.06.2010
Угода про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ
- Міждержавна угода від 24.06.2010
Угода про сільське господарство між Україною та Швейцарською Конфедерацією

Коментарі:
Міждержавна Угода з Швейцарською Конфедерацією

3. Зменшення ставок ввізного мита (ЄС)

Преференція по миту: "410".
Вказані у коментарі товари, що ввозяться в Україну та походять з країн ЄС, знаходяться у переліку зниження ввізних мит України, розрахованих по роках, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Ставка **0 %**
Діє з **01.01.2023 до 31.12.2023**

Підстава:

- Міждержавна угода від 27.06.2014
Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
- Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022
Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит

Коментарі:
Інші

4. Зменшення ставок ввізного мита (Канада)

Преференція по миту: "420".
Відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою на вказані у коментарі товари, походженням з Канади знижено ставки ввізного мита (див. лист ДФСУ від 24.07.2017 № 19504/7/99-99-19-04-17).

Ставка **0 %**
Діє з **01.01.2023 до 31.12.2023**

Підстава:

- Міждержавна угода від 11.07.2016
Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою
- Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022
Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит

Коментарі:
Інші

5. Зменшення ставок ввізного мита (Ізраїль)

Преференція по миту: "422".
Відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль на вказані у коментарі товари, походженням з Ізраїлю знижено ставки ввізного мита.

Ставка **0 %**
Діє з **01.01.2023 до 31.12.2023**

Підстава:

- Міждержавна угода від 21.01.2019
Угода про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль
- Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022
Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит

Коментарі:
Інші

6. Зменшення ставок ввізного мита (Британія)

Преференція по миту: "424".
Відповідно до положень Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії на вказані у коментарі товари, походженням з Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії знижено ставки ввізного мита.

Коментарі:*(ІНШІ)***6. Зменшення ставок ввізного мита (Британія)**

Преференція по миту: "424".
Відповідно до положень Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії на вказані у коментарі товари, походженням з Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії знижено ставки ввізного мита.

Ставка	0 %
Діє	з 01.01.2023 до 31.12.2023

Підстава:

- Міждержавна угода від 08.10.2020
- Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії
- Лист Держмитслужби № 15-03/1245 від 26.12.2022
- Про графіки зниження ввізних та вивізних (експортних) мит

Коментарі:*(ІНШІ)***7. Податок на додану вартість**

Податок на додану вартість - непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Податкового кодексу України.

Об'єктом оподаткування (див. статтю 185 Податкового кодексу України) є операції платників податку з:

- ввезення товарів на митну територію України в митних режимах імпорту або реімпорту, в тому числі постачання товарів з-під митних режимів магазину безмитної торгівлі, митного складу або спеціальної митної зони для їх подальшого вільного обігу на території України;
- вивезення товарів у митному режимі експорту або реекспорту, в тому числі постачання товарів, які перебувають у вільному обігу на території України, до митних режимів магазину безмитної торгівлі, митний склад або спеціальна митна зона.

При ввезенні товарів на митну територію України **базою оподаткування** є договірна (контрактна) вартість, але не менша митної вартості цих товарів, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті, за винятком податку на додану вартість, що включаються до ціни товарів згідно із законом (див. статтю 190 Податкового кодексу України).

Ставка	20%
Діє	з 01.01.2011

Підстава:

- Кодекс ВР № 2755-VI від 02.12.2010
- Податковий кодекс України

8. Єдиний збір в пункті пропуску

Єдиний збір справляється з транспортних засобів, визначених у ст. 5 Закону України від 04.11.99 № 1212-XIV, які перетинають державний кордон, за здійснення у пунктах пропуску митного (у разі транзиту вантажу і транспортного засобу) контролю вантажу і транспортного засобу, за проїзд транспортного засобу автомобільними дорогами та за проїзд автотранспорту з перевищеною встановленою загальною масою, осьових навантажень та (або) габаритних параметрів.

Не справляється у разі: перетинання державного кордону авіаційними та водними транспортними засобами, залізничними вагонами без вантажу, залізничними пасажирськими вагонами, легковими автомобілями; транзиту вантажу, що не підлягає пропуску через митний кордон та перевантажується на інший транспортний засіб у зоні митного контролю пункту пропуску, який є одночасно пунктом ввезення та вивезення цього вантажу; в'їзду та вїзду транспортного засобу в межах одного пункту пропуску через держкордон без перетинання митного кордону; переміщення товарів трубопровідним транспортом та лініями електропередачі.

Діє	з 01.01.2008

Підстава:

- Закон України ВР № 1212-XIV від 04.11.1999
- Про єдиний збір, який справляється у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України
- Постанова КМУ № 1569 від 24.10.2002
- Про затвердження Порядку справляння єдиного збору у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон

9. Вільна торгівля (імпорти)

- Преференція по миту: "400" - країни СНД;
- Преференція по миту: "401" - Республіка Грузія;
- Преференція по миту: "402" - Республіка Македонія;

В рамках діючих міждержавних угод про вільну торгівлю (з країнами СНД, Республікою Грузія та Республікою Македонія) можливе звільнення від сплати мита при імпорті вказаного у коментарі товару. Таке звільнення здійснюється при дотриманні умов (наявність сертифіката про походження товару, виконання правил прямого відвантаження та безпосередньої закупівлі), що встановлені кожною окремою угодою.

Азербайджан

- Міждержавна угода від 28.07.1995
- Угода між Урядом України та Урядом Азербайджанської Республіки про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Грузія

- Міждержавна угода від 09.01.1995
Угода між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1(7006) або сертифікату EUR.1(0954) або декларації про походження (7012 або 7016)
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Молдова

- Міждержавна угода від 29.08.1995
Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Закупівлі товару резидентом однієї з держав учасниць Угоди про створення зони вільної торгівлі

Узбекистан

- Міждержавна угода від 29.12.1994
Угода між Урядом України та Урядом Республіки Узбекистан про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003
- Лист ДМСУ (до 2012) № 13/13-2101-ЕП від 25.04.2001

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Туркменістан

- Міждержавна угода від 05.11.1994
Угода між Урядом України та Урядом Туркменістану про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Казахстан

- Міждержавна угода від 17.09.1994
Угода між Урядом України та Урядом Республіки Казахстан про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003
- Лист ДМСУ (до 2012) № 14/1-2869-ЕП від 26.11.1998

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Киргизстан

- Міждержавна угода від 26.05.1995
Угода між Урядом України та Урядом Киргизької Республіки про вільну торгівлю
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/2-14-10197-ЕП від 04.07.2003

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Таджикистан

- Міждержавна угода від 06.07.2001
Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про науково-технічне співробітництво

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Таджикистан

- **Міждержавна угода від 06.07.2001**
Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про науково-технічне співробітництво

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів шляхом подання сертифікату СТ-1
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Чорногорія

- **Міждержавна угода від 18.11.2011**
Угода про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Чорногорії
- **Лист ДМСУ (до 2012) № 16/1-16.1/2472-EP від 08.11.2012**

Діє за умови:

Сертифікат про походження EUR.1

Білорусь

- **Міждержавна угода від 18.10.2011**
Договір про зону вільної торгівлі
- **Лист ДМСУ (до 2012) № 11.1/1.2-16.1/10114-EP від 07.09.2012**

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Вірменія

- **Міждержавна угода від 18.10.2011**
Договір про зону вільної торгівлі
- **Лист ДМСУ (до 2012) № 16/2-16.1/2283-EP від 19.10.2012**
Щодо набрання чинності Договору про зону вільної торгівлі для Республіки Вірменія

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Казахстан

- **Міждержавна угода від 18.10.2011**
Договір про зону вільної торгівлі
- **Лист ДМСУ (до 2012) № 11.1/1.2-16.1/10114-EP від 07.09.2012**

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

Молдова

- **Міждержавна угода від 18.10.2011**
Договір про зону вільної торгівлі
- **Лист ДМСУ (до 2012) № 11.1/1.2-16.1/10114-EP від 07.09.2012**

Діє за умови:

- Підтвердження походження товарів
- Дотримання правил "Безпосередньої закупівлі"
- Дотримання правил "прямого відвантаження"

10. Виключення з виробничої кооперації СНД

Продукція, що поставляється за виробничою кооперацією згідно з переліками до міжурядових, міждомчих і міжгалузевих угод, а також продукція, яка підпадає під митний режим переробки, звільняється від обкладення ввізним, експортним митом, акцизним збором та іншими податками, якщо інше не передбачено укладеними угодами.

Вказане не розповсюджується на імпорту зазначеного у коментарі товару.

Діє з **01.01.2008**

Пстава:

- **Постанова КМУ № 1648 від 13.12.2001**
Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України
- **Постанова КМУ № 323 від 18.05.1994**
Про затвердження Положення про порядок поставок і митного оформлення продукції за виробничою кооперацією підприємств і галузей держав-учасниць СНД

10. Виключення з виробничої кооперації СНД

Продукція, що поставляється за виробничою кооперацією згідно з переліками до міжрядових, міжвідомчих і міжгалузевих угод, а також продукція, яка підпадає під митний режим переробки, звільняється від обкладення ввізним, експортним митом, акцизним збором та іншими податками, якщо інше не передбачено укладеними угодами.
Вказане не розповсюджується на імпорту зазначеного у коментарі товару.

Діє з **01.01.2008**

Підстава:

- **Постанова КМУ № 1648 від 13.12.2001**
Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України
- **Постанова КМУ № 323 від 18.05.1994**
Про затвердження Положення про порядок поставок і митного оформлення продукції за виробничою кооперацією підприємств і галузей держав-учасниць СНД

Коментарі:

Товари сільського господарства

11. Особливе оформлення товарів(воєнний стан)

Діє з **09.06.2022**

Підстава:

- **Постанова КМУ № 236 від 09.03.2022**
Деякі питання митного оформлення окремих товарів, що ввозяться на митну територію України у період дії воєнного стану
- **Лист Держмитслужби № 08-1/15-01/7/3814 від 08.07.2022**
Про інформування

Коментарі:

-Може здійснюватись відстрочення сплати митних платежів на підставі подання письмової заяви платника податків, поданої одночасно з митною декларацією

12. Продукція з ГМО**Коди документів:**

- "5140" - Витяг або посвідчення або реєстраційний номер з державного реєстру генетично модифікованих організмів або продукції, виробленої із застосуванням ГМО;
або
- "5139" - Дозвіл на ввезення продукції, отриманої з використанням ГМО, призначеної для науково-дослідних цілей;
або
- "5138" - Дозвіл на транзитне переміщення незареєстрованих в Україні ГМО;
або
- "5141" - Заява декларанта або уповноваженої ним особи, у вигляді внесення коду до митної декларації, про те, що товари не є генетично модифікованим організмом або продукцією, виробленою із застосуванням ГМО.

Випуск у відповідний митний режим під час переміщення через митний кордон України (ввезення, транзит), вказаних у коментарі товарів, здійснюється митними органами на підставі витягу або посвідчення, або реєстраційного номеру з державного реєстру генетично модифікованих організмів або продукції, виробленої із застосуванням ГМО; або дозволу на ввезення продукції, отриманої з використанням ГМО, призначеної для науково-дослідних цілей; або дозволу на транзитне переміщення незареєстрованих в Україні ГМО (Додатково див. лист ДФСУ від 09.10.2018 р. № 31275/7/99-99-18-03-01-17).

Діє з **28.02.2019**

Підстава:

- **Лист ДФСУ № 6636/7/99-99-18-03-01-17 від 28.02.2019**
[Щодо митних формальностей, необхідних для випуску у відповідний митний режим ГМО]

Коментарі:

Концентрат з картоплі, у тому числі: борошно для оладків, вареники з картоплею (напівфабрикати), пюре картопляне, що не потребує варки

13. Державний контроль на прикордонних інспекціях постах

Зазначені у коментарі товари належать до "Переліку продуктів, які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах", затвердженому наказом Мінагропроду від 26.03.2018 № 159.

Відповідно до положень статті 41 Закону України від 18.05.2017 № 2042-VIII:

- везення (пересилання) на митну територію України таких товарів дозволяється лише через призначені прикордонні інспекційні пости;

- вантаж із продуктами, який ввозиться (пересилається) на митну територію України через призначений прикордонний інспекційний пост, повинен супроводжуватись оригіналами міжнародного сертифіката та інших документів, які вимагаються згідно із законом, а також оригіналом загального ветеринарного документа на ввезення, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Діє з **04.04.2018**

Підстава:

- **Наказ Мінагрополітики № 159 від 26.03.2018**
Про затвердження Переліку продуктів, які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах
- **Закон України ВР № 2042-VIII від 18.05.2017**
Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин

Коментарі:

-підлягає державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах лише у разі, якщо він відповідає характеристичні, наведені у коментарі. -Інші вироби з макаронного тіста, що не належать до товарних підпозицій 1902 11, 1902 19 та 1902 20 -Виключно ті, що містять продукти тваринного походження, крім макаронних виробів та локшини, які не начинені м'ясним продуктом, а також вироби, які складаються менше ніж наполовину з переробленого молочного або яєчного продукту та відповідають умовам, визначеним частиною одинадцятою статті 41 Закону України Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин

14. Харчові продукти, корми, побічні продукти тварин.

Код документу: "5509" - інформація про позитивні результати проведення заходів офіційного контролю з використанням механізму "єдиного вікна" (в якості відомостей про документ зазначається оригінальний номер електронної справи).
Відповідно до положень ПКМУ від 24.10.2018 р. № 960 в разі ввезення на митну територію України (крім ввезення з метою транзиту) вказаних у коментарі товарів, здійснюється державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин:
- у формі попереднього документального контролю пунктах пропуску через державний кордон України;
- територіальними органами Держпродспоживслужби під час оформлення товарів у відповідний митний режим.
Попередній документальний контроль в пункті пропуску здійснюється на підставі оригіналу міжнародного сертифікату (для товарів, зазначених у Переліку продуктів, які підлягають державному контролю на призначених прикордонних інспекційних постах) та транспортних (перевізних) документів.

Діє з 18.11.2018

Підстава:

- Постанова КМУ № 960 від 24.10.2018
- Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)
- Закон України ВР № 2042-VIII від 18.05.2017
- Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин

Коментарі:

Висушні вироби з макаронного тіста, що не належать до товарних підпозицій 1902 11, 1902 19 і 1902 20, які містять продукти тваринного походження, крім макаронних виробів і локшини, які не начинені м'ясним продуктом, а також виробів, які складаються менше ніж наполовину з переробленого молочного чи яєчного продукту та відповідають умовам, визначеним частиною одинадцятою статті 41 Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"

15. Вартість давальницької сировини

Вартість давальницької сировини, при вивезенні з України для переробки у готову продукцію, що класифікується за цим кодом, повинна становити не менш як 80 % вартості готової продукції, що ввозиться в Україну.
Виключення становить папір для пакування жиромісних харчових продуктів, що класифікується за кодом 480620000, який вивозиться з митної території України як давальницька сировина з метою виготовлення та ввезення готової продукції - паперу металізованого для харчових продуктів (код 481190900).

Діє з 24.01.2014

Підстава:

- Постанова КМУ № 879 від 04.12.2013
- Деякі питання переробки товарів за межами митної території України та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. N 461

Коментарі:

Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет, тютюн та його замінники

16. Заборона ввезення

Ввезення в Україну вказаного у коментарі товару заборонено відповідним законодавчим актом.

Діє з 12.04.2022

Підстава:

- Постанова КМУ № 426 від 09.04.2022
- Про застосування заборони ввезення товарів з Російської Федерації

Коментарі:

Товари, що походять з Російської Федерації
-У відповідності з п. 2, ч. 3 Статті 44 Митного кодексу України від 13/03/2012 N 4495-VI, при митному оформленні, подання сертифікату про походження товару з обов'язковим

17. Особливості класифікації товарів

Інформаційні листи Держмитслужби України стосовно класифікації окремих товарів згідно з УКТЗЕД.

Діє з 26.03.2014

Підстава:

- Лист Міндоходів № 6983/7/99-99-24-02-03-17 від 26.03.2014
- Про впровадження методичних рекомендацій щодо класифікації окремих товарів згідно з вимогами УКТЗЕД

Коментарі:

Висушені вироби з тіста без дріжджів (макаронні вироби)

18. Деталізація опису товару

Під час декларування вказаного товару до електронного інвойсу вноситься додаткова інформація, яка необхідна для його ідентифікації (див. коментар).

Діє з 11.11.2012

Підстава:

- Наказ Мінфіну № 998 від 17.09.2012
- Про затвердження Класифікатора додаткової інформації, необхідної для ідентифікації товарів, що вносяться до електронного інвойсу, який додається до митної декларації, заповненої на бланку ЕАД

Коментарі:

Тільки товари, що ввозяться на митну територію України в первинній тарі (упаковці), невіддільній від товару до його споживання і в якій товар подається для роздрібного продажу
-Первинна упаковка

19. Маркування харчових продуктів

Забороняється обіг харчових продуктів, маркування яких не відповідає вимогам законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. Маркування харчових продуктів повинно забезпечувати споживача інформацією, яка надає йому можливість здійснити вибір харчового продукту відповідно до потреб споживача. Маркування харчового продукту виконується державною мовою. За рішенням оператора ринку поруч із текстом, викладеним державною мовою, може розміщуватися його переклад іншими мовами. У маркуванні можуть бути зазначені певні речовини та їх кількість без зазначення властивостей, які харчовий продукт має завдяки цим речовинам. У маркуванні забороняється наводити інформацію про їх лікувальні властивості, вгамування болю та т.ін.

У разі наявності у харчовому продукті генетично модифікованих організмів (ГМО), якщо їх частка у харчовому продукті перевищує 0,9 відсотка в будь-якому інгредієнті харчового продукту, що містить, складається або вироблений з генетично модифікованих організмів, маркування харчового продукту повинно включати позначку "з ГМО".

Вантажі з продуктами харчування, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України та марковані з порушенням вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, можуть бути випущені в обіг без права їх пропонування кінцевому споживачу під зобов'язання оператора ринку про виправлення маркування відповідно до вимог законодавства.

Забороняється ввезення на територію України громадянами України, іноземцями та особами без громадянства для власного споживання харчових продуктів тваринного походження без упаковки виробника.

Діє з 01.01.2008

Підстава:

- Закон України ВР № 771/97-ВР від 23.12.1997
- Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів
- Лист ДМСУ (до 2012) № 11/3-10.18/813-ЕП від 18.01.2011
- Про перевірку маркування харчової продукції
- Наказ Держспоживстандарту № 487 від 28.10.2010
- Про затвердження Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів

20. Нормативи відбору проб і зразків

У разі, якщо відповідним нормативно-правовим актом встановлено потребу проводити лабораторну перевірку, відбір проб й зразків товарів для проведення лабораторних досліджень (аналізу, експертизи) здійснюється у межах, встановлених нормативами відбору проб та зразків.

Діє з 13.01.2017

Підстава:

- Наказ Мінфіну № 1058 від 02.12.2016
- Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів ДФС із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень

Коментарі:

Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби.

Джерело: [10]